

אַמוֹנָה

מְלוֹקֵט מִסְפָּרֵי הַקְּדוּשִׁים שֶׁל
ר' אֵשׁ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
הַרְבֵּה הָאֱמֶת הַגָּדוֹל וְהַקְּדוּשׁ
צַדִּיק יְסוּד עוֹלָם
נִיחַל נִזְבַּע מִקּוֹר חֲכָמָה וְאַמוֹנָה
רַבְּנוּ נַחֲמָן בֶּן פִּינְיָא בֶּן שִׁמְחָה
נְיָ נַחֲמָ נַחֲמָ נַחֲמָן מֵאִוְמָן
זִכְרֵ צַדִּיק וְקְדוּשׁ לְבִרְכָה זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ אָמֵן:

מִפְתָּחוֹת

- ה. הַשְׁתַּפְּכוֹת הַנֶּפֶשׁ.....ג.
- ז. לְקוּמֵי מוֹהֵר"ן.....יא.
- ח. חַיֵּי מוֹהֵר"ן.....כג.
- ט. שִׁיחוֹת הַר"ן.....ל.
- יב. מְשִׁיבַת נְפֶשׁ.....מב.
- יג. סֵפֶר הַמְּדוֹת.....נב.
- יד. לְקוּמֵי תְּפִלוֹת.....סד.
- טו. תְּפִילַת הַדָּרָךְ.....עב.

נָא לְשִׁמּוֹר עַל קְדוּשַׁת הַסֵּפֶר

צָרִיכִין לְהִתְחַזֵּק מְאֹד בְּאֲמוּנָה שְׁלֵמָה, לְהֶאֱמִין בְּעֲצֻמוֹ שְׂיֵשׁ לוֹ כַּח לְפַעַל כָּל דְּבַר בְּתַפְלָתוֹ וְשִׁיחָתוֹ בֵּינוֹ לְבֵין קוֹנוֹ. כִּי יֵשׁ כַּמָּה מִיָּנִי חֲלִישוֹת הַדַּעַת בְּלֵב הָאָדָם בְּעֵנִין זֶה, כַּאֲשֶׁר כָּל אֶחָד יוֹדֵעַ בְּנִפְשׁוֹ, וְרַב בְּנֵי אָדָם נִדְמָה לָהֶם, שְׂאִין לָהֶם כַּח לְזֶה, וְעַל כֵּן אֵינָם מִתְחַזְּקִים בְּתַפִּילָּה, וְעַל כֵּן צָרִיכִין לְהִתְיַגֵּעַ בִּיגִיעָה וְעִבּוּדָה גְּדוֹלָה מְאֹד בְּעֵנִין הַזֶּה. וְעַקֵּר הַיְגִיעָה הוּא בְּהִתְחַלָּה בְּבַחֲיִנַת כָּל הַתְּחִלוֹת קְשׁוֹת, הֵינּוּ בָּעֵת שֶׁמֵּתְחִיל לְהִתְפַּלֵּל וּלְהִתְבוֹדֵד, כִּי אִזְ עַדִּין לֹא רָאָה שׁוֹם פְּעֻלָּה עַל יָדֵי תַפְלָתוֹ וְהִתְבוֹדְדוֹתוֹ. אֲבָל כְּשִׁזּוּכָה לְהִתְגַּבֵּר בְּכָל כַּחוֹ לְהִתְפַּלֵּל בְּכוּנָה וּלְהִתְבוֹדֵד, עַד שְׁזוּכָה לְפַעַל אִיזָה דְּבַר בְּתַפְלָתוֹ, כְּגוֹן שֶׁהִתְפַּלֵּל עַל אִיזָה דְּבַר וְנִעְנָה, אִזְ הוּא מִתְחַזֵּק בְּזֶה לְהֶאֱמִין גַּם בְּעֲצֻמוֹ, שְׂיֵשׁ לוֹ כַּח לְפַעַל בְּתַפְלָתוֹ, מֵאַחַר שְׁרוּאָה, שְׁגַם תַפְלָתוֹ שָׁמַע הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וְנִעְנָה, וְאִזְ נַעֲשֶׂה אֲצִלוֹ כְּלֵי שְׁלֵמָה לְקַבֵּל הַשְּׁפַע, עַל יָדֵי דְבוּרֵי הַתְּפִילָּה, כִּי עַקֵּר הַתְּהוּוֹת הַכְּלֵי עַל יָדֵי

אמונה, דהינו על ידי שמאמין גם בעצמו,
שהשם יתברך שומע גם תפלתו.

וזה בחינת מה שהבכור נוטל פי שנים. ומובא
בכתבי האר"י זכרוננו לברכה, כי בכל
ההולדות יש בהם חלק מהולדת הבכור, הינו
כי כל ההולדות וכל ההשפעות נמשכין על ידי
תפילה, והולדת הבכור נמשך מבחינת
הפעלה הראשונה, שפועל איש ישראל על
ידי תפלתו, שעל ידי זה נתחזק אמונתו
להתפלל תמיד ונעשה אצלו כלי וכו' כנ"ל,
ועל כן נוטל הבכור פי שנים בכל אשר ימצא
לו, כי בכל מה אשר נמצא ונולד ונשפע לו על
ידי תפילה, יש בזה חלק מהפעלה הראשונה
שפעל בתפלתו, שזה בחינת הולדת הבכור,
ועל כן יש לו חלק בנגד כל אחד ואחד; ועל כן
באר רבנו זכרוננו לברכה, שהבכורה הוא
התפילה. וענין פי שנים שלוקח הבכור, הוא
ענין השתי בחינות שיש בהתפילה, שבחו של
מקום ושאלת צרכיו כנ"ל, כי סדור שבחו של
מקום קודם ואחר כך שאלת צרכיו הוא גם כן
ענין זה, כי על ידי שמזכירין בשבחי יתברך,

הַשְׂתַּפְכוֹת הַנְּפֹשׁ הַאֲמוּנָה

שֶׁהוּא אֱלֹקֵי אֲבוֹתֵינוּ וְכוּ', גּוֹמֵל חֲסָדִים טוֹבִים, שֶׁנִּמְלַע עִמָּהֶם חֶסֶד וְשִׁמְעַתְּהֶם תְּפִלָּתָם תָּמִיד, שֶׁעַל יְדֵי זֶה נִתְיַחַד שְׁמוֹ בְּעוֹלָם, עַל יְדֵי זֶה נִתְחַזַּק אֲצִילָנוּ הַאֲמוּנָה בְּעֶצְמוֹנוּ, שֶׁיִּרְחַם גַּם עָלֵינוּ וְיִשְׁמַע תְּפִלָּתָנוּ בְּשֵׂאלַת צָרְכֵינוּ.

וְזֶה שְׂפָתוֹב (תהלים מד, ב) : "פֶּעַל פְּעֻלָּתְךָ בְּיָמֵיהֶם בְּיָמֵי קֶדֶם" וְכוּ', "צִוְּהָ יִשׁוּעוֹת יַעֲקֹב" וְכוּ', הֵינּוּ כְּמוֹ שֶׁפְּעֻלָּתְךָ בְּיָמֵי אֲבוֹתֵינוּ וְעָשִׂיתָ לָהֶם נִסִּים וְיִשׁוּעוֹת גְּדוּלוֹת, כֵּן צִוְּהָ יִשׁוּעוֹת יַעֲקֹב גַּם עִתָּה. אֵךְ לְפַעֲמִים יָכוֹל הַבַּעַל דְּבָר לְהַחֲלִישׁ דַּעַת הָאָדָם, שֶׁאֵף עַל פִּי שֶׁאֲבוֹתֵינוּ וְרַבּוֹתֵינוּ פָּעְלוּ הַרְבֵּה בְּתִפְלוֹתָם, אֲבָל אִישׁ גָּרוֹעַ כְּמוֹךָ אֵיךְ אֲפֹשֶׁר שֶׁתִּפְעַל בְּתִפְלוֹתְךָ. אֲבָל בְּאַמֶּת לֹא כֵן הוּא, כִּי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ שׁוֹמֵעַ תְּפִלָּתְךָ כָּל פֶּה, וַיֵּשׁ כַּח בְּכָל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל לְפַעַל בְּקִשְׁתּוֹ בְּרַחֲמִים אֲצִלוּ יִתְבָּרַךְ, אִם יִתְפַּלֵּל אֵלָיו בְּאַמֶּת, כְּמוֹ שְׂפָתוֹב (תהלים קמח) : "קָרוֹב הַשֵּׁם לְכָל קוֹרְאָיו לְכָל אֲשֶׁר יִקְרָאֵהוּ בְּאַמֶּת", וְעַל כֵּן צָרִיךְ הָאָדָם, שֶׁיִּשְׁמַע אֵל לְבוֹ וּלְהַזְכִּיר אֶת עֶצְמוֹ מֵהַ שְׂכֵמָה פְּעֻמִּים קָרָא מְצָרָה אֵל הַשֵּׁם

וענה אותו והושיעו, ועל ידי זה יתחזק גם עתה
בתפילה, וה' יושיעו, כנ"ל. (השתפכות הנפש אות צב)

לכאורה, יש להקשות על ענין התבודדות
ושיחה בינו לבין קונו, שצריך כל אחד בכל
יום לשפך שיחו לפני השם יתברך, שישכחו
לקרבו לעבודתו יתברך, כמבאר לעיל כמה
פעמים. וכן מצאנו שכל הצדיקים הקדמונים
עסקו גם כן בזה ויסדו על זה כמה תפלות
לזכות להנצל מהיצר הרע, ושיזכו להתקרב
לשם יתברך וליראה ולאהבה אותו יתברך,
וכל ספר תהלים מלא מזה. וכן התפלות
מאנשי כנסת הגדולה, כגון: השיבנו וכיוצא.
ולכאורה קשה: הלא אמרו רבותינו זכרונם
לברכה: הכל בידי שמים, חוץ מיראת שמים,
ואם כן איך שייך על זה תפילה, מאחר שהשם
יתברך מסר הבחירה רק לנו. אך באמת זה
בעצמו עקר הבחירה של האדם, כי אי אפשר
לזכות בשלמות למאם ברע ולבחר בטוב
ולבוא למה שצריך האדם לבוא בזה העולם
על ידי בחירתו, כי אם על ידי שירבה

בְּתַפְלוֹת וְתַחֲנוּנִים וְשִׁיחוֹת בֵּינוּ לְבֵין קוֹנוֹ
הַרְבֵּה מְאֹד מְאֹד לְהֵשֵׁם יְתַבָּרֵךְ, שִׁיזְכֹּהוּ
לְקָרְבוֹ לְעִבּוּדָתוֹ יְתַבָּרֵךְ.

וְזֶהוּ עֵקֶר הַתְּפִילָּה, כִּי "עַל זֹאת יִתְפַּלֵּל כָּל
חֹסֵד אֱלֹהִים לְעֵת מְצָא רַק לְשֹׁטֵף מִיָּם רַבִּים
אֲלוֹהֵי לֹא יִגִּיעוּ" (תהלים לב), שְׁלֹא יִשְׁטְפוּהוּ שֹׁטֵף
מִיָּם רַבִּים הַיִּזְדוּנִים, שֶׁהֵם תְּאוּבָתִין בִּישׁוּן
דֵּהֲאֵי עֲלָמָא, הַשּׁוֹטְפִין בְּכָל עֵת. וְכָבֵד נִשְׁטְפוּ
רַבִּים רַבִּים מְאֹד עַל יָדָם, רַחֲמָנָא לְעֲלֹן, וְאִין
חֲכָמָה וְאִין תְּבוּנָה וְאִין עֵצָה לְעִמּוּד כְּנֻגָדָם, רַק
עַל יְדֵי תְּפִילָּה וְתַחֲנוּנִים לְהֵשֵׁם יְתַבָּרֵךְ,
שִׁיִּצִילָהוּ מֵהֶם. כִּי אֵף עַל פִּי שְׁהָאָדָם הוּא בְּעַל
בְּחִירָה, אֵף עַל פִּי בֶן הָעֶקֶר הוּא תְּפִילָּה
וְתַחֲנוּנִים לְהֵשֵׁם יְתַבָּרֵךְ עַל זֶה. כִּי הַבְּחִירָה
הוּא בְּהִשְׁכָּל, שִׁישׁ לוֹ כַּח לְבַחַר בְּטוֹב וּלְמָאָם
בְּרָע, אֵף שְׁכָל הָאָדָם אִין לוֹ כַּח כִּי אִם לְהַכְנִיעַ
וּלְבַטֵּל הַתְּאוּבוֹת וְהַקְּלָפוֹת, שֶׁהֵם בְּחִינַת
כְּפִירוֹת, הַבָּאִים מִבְּחִינַת שְׁבִירַת כְּלִים, שֶׁשָּׁם
יֵשׁ כִּמָּה וְכִמָּה נִיצוּצוֹת הַקְּדוּשִׁים, שֶׁהֵם נִיצוּצֵי
הַשְּׁכָל, כִּי כֵּלָם בְּמַחְשָׁבָה אֶתְבָּרִירוּ. אֲבָל יֵשׁ
בְּלְבוּלִים וְסִטְרִין אַחֲרָנִין וּמְנִיעוֹת מֵהַקְּדוּשָׁה,

הבאים מבחינת חלל הפנוי, ששם אי אפשר למצא אלקותו על ידי שום שכל וחכמה, כי אם על ידי אמונה לבד, שהיא בחינת תפילה ותחנונים וזעקות להשם יתברך, שיצילו מהקלפות והיצר הרע הנמשכין משם. ועל זה אמרו רבותינו זכרונם לברכה: בכל יום יצרו של אדם מתגבר עליו, ואלמלא הקדוש ברוך הוא עוזרו היה נופל בידו, כי מהיצר הרע הזה, הנמשך בשרשו משם מבחינת חלל הפנוי, אי אפשר להנצל בשום אופן על ידי בחירת האדם בשכל עצמו לבד, כי אם על ידי סיעתא דשמיא. ועל כן צריכין להרבות מאד מאד בתפילה ותחנונים להנצל ממנו, כי שם אין מועיל שום שכל. אדרבא, על ידי שכל וחכמה נשקעין שם ביותר, חס ושלוש, רק העקר הוא האמונה, שהיא בחינת תפילה. ובאמת זה בעצמו הוא עקר יסוד כח הבחירה, דהינו מה שיש להאדם כח הבחירה לבטל שכלו לגמרי ולסמוך על אמונה לבד ולהרבות בתפילה ותחנונים להשם יתברך, כי היצר הרע מעיקם לב האדם כל כך, עד שגם זה

קָשָׁה עַל הָאָדָם, אַף עַל פִּי שֶׁבְּאַמֶּת הוּא דָּבָר
 קָל מְאֹד לְשׁוֹחַ בְּכָל פַּעַם אֶת כָּל אֲשֶׁר עִם
 לְבָבוֹ לְפָנֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ וּלְבַקֵּשׁ מִלְּפָנָיו עַל
 נַפְשׁוֹ, אַף עַל פִּי כֵן הִבְעֵל דָּבָר מְבִלְבֵּל וּמַעֲקָם
 דַּעַת הָאָדָם כָּל כָּךְ, עַד שֶׁעַל פִּי רַב עֲנִין זֶה שֶׁל
 תְּפִילָּה וְהַתְּבוּדוֹת קָשָׁה עַל הָאָדָם לְקַיֵּם יוֹתֵר
 מִכָּל הָעֲבוּדוֹת קְשׁוֹת. וְכָל זֶה מִחֲמַת חֶסְרוֹן
 אֱמוּנָה, שֶׁאֵין לוֹ אֱמוּנָה בְּשִׁלְמוֹת, שֶׁזֶה עֵקֶר
 וַיְסוּד הַכֹּל, כְּמֵאֵמֶר רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבָרְכָה:
 בָּא חֲבִקוּק וְהֶעֱמִידָן עַל אַחַת: "וְצַדִּיק בְּאֱמוּנָתוֹ
 יַחִי".

וְעַל-כֵּן בָּזָה בְּעֵצְמוֹ עֵקֶר כַּח הַבְּחִירָה שֶׁל
 הָאָדָם, כִּי מִי שֶׁזֹּזְכָה לְבַחַר בְּחַיִּים אֱמֵתִיִּים,
 הוּא בּוֹחֵר הָעֵקֶר בְּדֶרֶךְ אֱמוּנָה וְתְפִילָּה
 בְּבַחֲיִנַת: "דֶּרֶךְ אֱמוּנָה בְּחִרְתִּי" (תהלים קיט) . וְאִזּוֹ,
 כְּשֵׁיִשׁ לוֹ אֱמוּנָה שְׁלֵמָה וּמְרֻבָּה בְּתַפְלוֹת
 וְשִׁיחוֹת לְפָנֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, שֶׁיִּזְכְּהוּ לָשׁוּב אֵלָיו
 בְּאַמֶּת, שֶׁעַל יְדֵי זֶה מִמְּתִיק וּמְבַטֵּל כָּל
 הַקְּלָפוֹת וְסִטְרָא אַחְרָא, הַנִּמְשָׁכִין בְּשֶׁרֶשׁוֹן
 מִבְּחִינַת הַצְּמִצּוּם שֶׁל חָלָל הַפְּנוּי, אֲזִי עוֹזְרוֹ
 הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, שֶׁיִּזְכְּהוּ לְעַבֵּד אוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ

בתורה ומצוות, ומאיר עיניו בתורתו, עד שזוכה להבין בתורה ועבודה מה שאפשר בשכל אנושי להבין, ועל ידי זה מכניע ומבטל כל הקלפות וסגרא אחרא, הנמשכין בשרשן מבחינת שבירת כלים, ומעלה משם כל ניצוצות הקדושה. ומחמת שבחינת שבירת כלים בעצמו נמשך גם כן בשרשו מתקוף הצמצום של בחינת חלל הפנוי, כמבאר בפנים, וכבר נתבאר, שאי אפשר להמתיק בשלמות זה הצמצום של חלל הפנוי (עד שיתבטלו גם אלו הקלפות והמניעות וכו', שיניקתם משם) כי אם על ידי תפילה, שהוא בחינת אמונה, על כן עקר יסוד של כל התורה והמצוות, שהם בחינת שכל, הוא גם כן רק על ידי תפילה ואמונה, בחינת "כל מצותיך אמונה" (תהלים קיט), ועל כן בזה עקר יסוד כל כח הבחירה כנ"ל. (השתפכות הנפש אות צג)

לקוטי אמונה מוהר"ן יא

"וַיְהִי יָדָיו אֱמוּנָה עַד בֹּא הַשָּׁמֶשׁ" (שמות י):
כִּי יֵשׁ כֹּמֶה מִיָּנִי אֱמוּנָה. יֵשׁ אֱמוּנָה, שֶׁהוּא
רַק בְּלִב. וְהֶעֱקַר שְׁצָרִיךְ לְהִיּוֹת לְאָדָם אֱמוּנָה
כָּל כֶּף, עַד שִׁתְּפֹשֵׁט בְּכָל הָאֵיבָרִים, כְּמוֹ
שְׁכָתוֹב בְּכַתְּבֵי הָאֵר"י, שְׁצָרִיךְ לְהַגְבִּיהַ יָדָיו
בְּשַׁעַת נְטִילָה נֶגֶד הָרֹאשׁ, כְּדֵי לְקַבֵּל הַקִּדְשָׁה.
נִמְצָא, שְׁצָרִיךְ לָזֶה אֱמוּנָה בְּהַיָּדִים, לְהֶאֱמִין
שְׁמִחַמַת שְׁמִגְבִּיהַ יָדָיו כְּנֶגֶד הָרֹאשׁ מְקַבֵּל
הַקִּדְשָׁה, כִּי בְּלֹא אֱמוּנָה אֵינּוּ כְּלוּם, כְּמוֹ
שְׁכָתוֹב (תהלים קיט) : "כָּל מַצּוֹתֶיךָ אֱמוּנָה".
וּכְשֵׁיִשׁ לוֹ אֱמוּנָה כְּזוֹ, בָּא מִן הָאֱמוּנָה אֶל
הַשֶּׁכֶל, וְכָל מֵה שְׁמִחֲזִיק אֶת עַצְמוֹ בְּאֱמוּנָה,
בָּא אֶל שֶׁכֶל יוֹתֵר, כִּי הַדָּבָר שֶׁהָיָה צָרִיךְ
מִתְחִלָּה לְהֶאֱמִין, עַכְשָׁו כְּשֶׁבָּא אֶל אֱמוּנָה
יוֹתֵר גְּדוּלָה, מִבֵּין הַדָּבָר הָרֹאשׁוֹן בְּשֶׁכֶל.

וְזֶה שְׁכָתוֹב בְּמִשָּׁה: וַיְהִי יָדָיו אֱמוּנָה שֶׁהָיָה
לוֹ אֱמוּנָה כָּל כֶּף גְּדוּלָה, עַד שִׁתְּפֹשֵׁט בְּכָל
הָאֵיבָרִים, שְׁאֵפִילוּ בְּיָדָיו הָיָה הָאֱמוּנָה כָּל כֶּף
גְּדוּלָה, עַד בֹּא הַשָּׁמֶשׁ הֵינּוּ לְהַשֶּׁכֶל שֶׁל

הַדָּבָר, וְשֵׁמֶשׁ הוּא בְּחִינַת חֲכָמָה, כַּמּוּבָא
 אֶצְלָנוּ. (לקוטי מוהר"ן ח"א צא)

הָאֱמוּנָה תּוֹלָה בְּפֶה שֶׁל אָדָם, בְּבְחִינַת:
 "אוֹדִיעַ אֱמוּנָתְךָ בְּפִי" (תהלים פט), הֵינּוּ, עַל יְדֵי
 שְׂמֵד בְּרִין הָאֱמוּנָה בְּפֶה, זֶהוּ בְּעֵצְמוֹ אֱמוּנָה,
 וְגַם עַל יְדֵי זֶה בָּאִים לְאֱמוּנָה. וּמִחֲמַת זֶה צָרִיךְ
 לְזַהַר מְאֹד מִדְּבֹרִים שֶׁל כְּפִירָה וְאֶפִיקוֹרְסוֹת,
 אֵף עַל פִּי שְׂאִינּוֹ אוֹמְרָם מִלְּבוֹ, הֵינּוּ שֶׁהוּא
 בְּעֵצְמוֹ מֵאֲמִין וְאִינּוֹ כּוֹפֵר, חֵם וְשָׁלוֹם, רַק
 שֶׁהוּא חוֹזֵר וְאוֹמֵר דְּבָרֵי אֶפִיקוֹרְסוֹת שֶׁשָּׁמַע
 בְּשֵׁם אֲחֵרִים, שֶׁהֵם אֶפִיקוֹרְסִים, וְהוּא
 מֵתְלוֹצֵץ מֵהֵם, אֵף עַל פִּי כֵן גַּם מִזֶּה צָרִיךְ
 לְזַהַר מְאֹד כִּי הַדְּבֹר הַזֶּה שֶׁל כְּפִירָה מְזִיק
 לְאֱמוּנָה. גַּם הוּא אֶסוּר וְגָמוּר, כִּי עַל הַשֵּׁם
 יִתְבָּרֵךְ, בָּרוּךְ הוּא, אֶסוּר לִזְמַר דְּבָרֵי הֶלְצוֹת,
 אֶפִילוֹ בְּדָרֵךְ שְׁחוּק.

וְכִבָּר מְבֹאֵר בְּסִפְרֵים וּבְדְבָרֵינוּ בְּכַמָּה
 מְקוֹמוֹת לְהַרְחִיק עֵצְמוֹ מְאֹד לְבָלִי לְעֵין
 כָּלֵל בְּסִפְרֵי הַמְּחַקְרִים הַפִּילוֹסוֹפִיָּא, וְאֶפִילוֹ
 מִסִּפְרֵים שֶׁל חֲקִירָה שֶׁחֲבָרוּ גְדוֹלִים מֵאֲחֵינוּ

בני ישראל, גם מהם צריך להרחיק מאד, כי הם מזיקים מאד לאמונה, כי די לנו באמונתנו שקבלנו מאבותינו הקדושים. וזה כלל גדול ויסוד ועקר בעבודת השם להיות תם וישר וכו', לעבד אותו יתברך בתמימות, בלי שום חכמות וחקירות כלל כלל לא.

גם מחכמות שיש בעבודת השם בעצמו צריך להרחיק מאד, כי כל אלו החכמות של העולם, שיש להנכנסין ומתחילין קצת בעבודת השם, אינם חכמות כלל, והם רק המיונות ושטותים ובלבולים גדולים, ואלו החכמות מפילין מאד את האדם מעבודת השם, דהינו מה שחושב וחוקר ומדקדק ביותר אם הוא יוצא כראוי במה שעושה, כי בשך ודם אי אפשר לו שייצא ידי חובתו בשלמות, ואין הקדוש ברוך הוא בא בטרוניא וכו', ולא נתנה תורה למלאכי השרת. ועל אלו המדקדקים ומחמירים בחכמות יתרות, עליהם נאמר: "וחי בהם", ולא שיימות בהם. כי אין להם שום חיות כלל,

וְתָמִיד הֵם בְּמָרָה שְׁחָרָה, מִחַמַּת שְׂנֵדָמָה לָהֶם
 שְׂאִינָם יוֹצְאִים יְדֵי חוֹבָתָם בְּהַמְצוּת שְׁעוֹשֵׁין,
 וְאִין לָהֶם שׁוּם חֵיוֹת מְשׁוּם מְצוּה מִחַמַּת
 הַדְּקֻדָּקִים וְהַמָּרָה שְׁחָרוֹת שְׁלָהֶם (וְהוּא
 בְּעֵצְמוֹ אִינוֹ מִחְמִיר שׁוּם חֲמָרָא כָּלֵל):

וּבְאַמַּת, אַחַר כָּל הַחֲכָמוֹת, אֶפִּילוֹ מִי
 שְׂיֹדַע חֲכָמוֹת בְּאַמַּת, אַחַר כָּל הַחֲכָמוֹת
 צָרִיךְ לְהִשְׁלִיךְ כָּל הַחֲכָמוֹת וְלַעֲבֹד אֶת ה'
 בְּתַמִּימוֹת בְּפִשְׁטוֹת גָּמוֹר, בְּלִי שׁוּם חֲכָמוֹת.
 וְזֶה הִיא הַחֲכָמָה הַגְּדוֹלָה שֶׁכָּכֵל הַחֲכָמוֹת,
 לְבִלִּי לְהִיוֹת חָכָם כָּלֵל. כִּי בְּאַמַּת אִין חָכָם
 בְּעוֹלָם כָּלֵל, וְאִין חֲכָמָה וְאִין תְּבוּנָה נִגְדוֹ
 יִתְבָּרֵךְ, הָעֶקֶר הוּא, כִּי רַחֲמָנָא לְבָא בְּעֵי: (תנינא
 מד)

הָעֶקֶר הוּא הָאֵמוּנָה, וְצָרִיךְ כָּל אֶחָד לְחַפֵּשׂ
 אֶת עֵצְמוֹ וּלְחַזֵּק אֶת עֵצְמוֹ בְּאֵמוּנָה. כִּי יֵשׁ
 סוּבְלֵי חֲלָאִים, שְׂיֵשׁ לָהֶם מִכּוֹת מִפְּלָאוֹת, וְהֵם
 סוּבְלֵים הַחֲלָאִים רַק בְּשִׁבִיל נְפִילַת הָאֵמוּנָה,
 בְּבַחֲיִנַת (דברים כח): "וְהַפְּלֵא ה' אֶת מַכּוֹתֶיךָ מִכּוֹת
 גְּדֹלַת וְנֶאֱמָנוֹת וְחֲלָאִים רָעִים וְנֶאֱמָנִים.

וּנְאֻמָּנִים דִּיקָא, כִּי הֵם בָּאִים עַל יְדֵי פָנִים
 אֲמוּנָה, כִּי עַל יְדֵי נְפִילַת הָאֲמוּנָה בָּאִים מִכּוֹת
 מִפְּלֹאוֹת, שְׂאִין מוֹעִיל לָהֶם לֹא רְפוּאוֹת וְלֹא
 תְּפִילָה וְלֹא זְכוֹת אָבוֹת.

כִּי כָּל הָרְפוּאוֹת הֵם עַל יְדֵי עֲשָׂבִים, וְהֵם
 גְּדֻלִים רַק עַל יְדֵי אֲמוּנָה, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ
 רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרָנָם לְבָרְכָה: 'אִין הַנְּשָׁמִים יוֹרְדִין
 אֲלָא בְּזְכוֹת אֲמוּנָה, שֶׁנֶּאֱמַר (תהלים פה): "אֱמֶת
 מֵאֶרֶץ תִּצְמַח, וְצֶדֶק מִשָּׁמַיִם נִשְׁקָף". שְׂכָשֵׁישׁ
 אֲמוּנָה, אִזּוּ יוֹרְדִין גְּשָׁמִים וְצוֹמְחִים עֲשָׂבִים,
 וְאִזּוּ יֵשׁ רְפוּאוֹת, אֲבָל עַל יְדֵי נְפִילַת הָאֲמוּנָה
 אִין גְּשָׁמִים, וְאִזּוּ אִין רְפוּאוֹת. גַּם עֵקֶר כַּח
 הָרְפוּאוֹת שֵׁישׁ בְּכָל עֵשֶׂב וְעֵשֶׂב הוּא עַל פִּי
 הַסֵּדֶר שֵׁישׁ לְהִזְרָעִים, לְפִי הַמָּקוֹם וּלְפִי הַזְּמַן.
 כִּי יֵשׁ עֵשֶׂב, שֶׁעֵקֶר כַּחוֹ לְרִפְאוֹת הוּא רַק
 כְּשֶׁקוֹצְרִין אוֹתוֹ עַד שֶׁלֹּא הֵבִיא שְׁלִישׁ, וְאַחַר
 כֵּן אִין כַּח לְאוֹתוֹ עֵשֶׂב לְרִפְאוֹת. וְכֵן יֵשׁ
 עֵשֶׂב, שֶׁכַּחוֹ רַק כְּשֶׁנִּגְמַר עַד שֶׁנּוֹפֵל מֵאֲלוֹ,
 וְכִיּוֹצֵא בָּזֶה, כְּפִי הַסֵּדֶר שֶׁל הַזְּמַן שֵׁישׁ לָהֶם.
 וְכֵן יֵשׁ סֵדֶר לְפִי הַמָּקוֹם שֶׁבְּמָקוֹם זֶה גְּדֹל זֶה

הַעֲשֵׂב, וּבְמָקוֹם אַחַר גְּדָלִים עֲשָׂבִים אַחֲרֵים, וְעָקַר כַּחֵם לְרַפְּאוֹת הוּא רַק עַל פִּי הַסֵּדֶר שֵׁשׁ לָהֶם לְפִי הַזְּמַן וְהַמָּקוֹם.

וְסֵדֶר הַזְּרָעִים הוּא עַל יְדֵי אֲמוּנָה, בְּבַחֲיִנַת אֲמוּנָה זֶה סֵדֶר זְרָעִים, שֶׁעַל יְדֵי אֲמוּנָה נַעֲשֶׂה הַסֵּדֶר שֶׁל הַזְּרָעִים לְפִי הַזְּמַן וְהַמָּקוֹם, שֶׁעַל יְדֵי זֶה יֵשׁ לָהֶם כַּח לְרַפְּאוֹת, וְעַל כֵּן עַל יְדֵי נְפִילַת הָאֲמוּנָה אֵין מוֹעִיל רְפוּאוֹת. וְכֵן תְּפִילָה הוּא גַם כֵּן בְּחִינַת אֲמוּנָה, כְּמוֹ שְׂכַת־טוֹב: "וַיְהִי יָדְיוֹ אֲמוּנָה" (שְׁמוֹת יז), וְתַרְגּוּמוֹ: פְּרִישָׁן בְּעָלוֹ. וְכֵן זְכוֹת אָבוֹת נִתְּנָה גַם כֵּן רַק עַל יְדֵי אֲמוּנָה, בְּבַחֲיִנַת (ש"ה ב): "הַנְּצָנִים נִרְאוּ בְּאֶרֶץ". הַנְּצָנִים אֵלֶּיךָ אֲבָהֶיךָ, כְּמוֹ שְׂכַת־טוֹב בַּזוֹהַר הַקָּדוֹשׁ, הֵם נִרְאוּ וְנִתְּנָלֶיךָ בְּאֶרֶץ, שֶׁהִיא בְּחִינַת אֲמוּנָה, כְּמוֹ שְׂכַת־טוֹב (תְּהִלִּים לז): "שָׁכֵן אֶרֶץ וְרַעַה אֲמוּנָה", בְּחִינַת: עֶפֶר מֵאֲנָא דְכִלְהוּ. עַל כֵּן עַל יְדֵי נְפִילַת הָאֲמוּנָה אֵין מוֹעִיל לוֹ לֹא רְפוּאוֹת וְלֹא תְּפִילָה וְלֹא זְכוֹת אָבוֹת, כִּי כָּל אֵלוֹ הֵם בְּחִינַת אֲמוּנָה כֻּלָּל.

וְגַם אֵין מוֹעִיל לְהַחֲלוֹת קוֹל צְעָקָה שֶׁל אֶחָד
וּגְנִיחוֹת, שֶׁלפְּעָמִים מוֹעִיל לְהַחֲלוֹת אֶלֹּו
הַקּוֹלוֹת, שֶׁמֵּרְחֵמִין עָלָיו עַל יְדֵי קוֹלוֹת הַלָּלוּ,
אַבֵּל עַל יְדֵי נְפִילַת הָאֱמוּנָה גַם זֶה אֵין מוֹעִיל,
כִּי הַגְּנִיחוֹת וְצְעָקַת אֶחָד הַנִּ"ל הֵם קוֹל בְּלֹא
דְבוּר, וְקוֹל זֶה בְּחִינַת אֲבָהֶן, כִּי הַקּוֹל כָּלוּל
מֵאֵשׁ מִיַּם רוּחַ, שֶׁהֵם בְּחִינַת תְּלַת אֲבָהֶן, וְהֵם
נִרְאִין וְנִתְנַלְּיִין רַק עַל יְדֵי אֱמוּנָה, שֶׁהִיא
בְּחִינַת עֶפְרַיִם מֵאֲנָא דְכִלְהוּ. וְעַל כֵּן עַל יְדֵי
נְפִילַת הָאֱמוּנָה אֵין מוֹעִיל לוֹ גַם הַקּוֹלוֹת
הַנִּ"ל.

וְגַם עַל יְדֵי זֶה בְּעֶצְמוֹ אֵין מוֹעִיל לוֹ רְפוּאָה,
כִּי עֶקֶר הָרְפוּאָה הִיא עַל יְדֵי הַתְּמִזְגוֹת
הַיְסוּדוֹת, כִּי יֵשׁ אַרְבָּעָה יְסוּדוֹת: אֵשׁ, מַיִם,
רוּחַ, עֶפְרַיִם, וְצָרִיף. לְזֶה חָכַם גָּדוֹל, שֶׁיֵּדַע עַל פִּי
דְאֶקְטִירֵי לְמִזְג הַיְסוּדוֹת שֶׁיֵּשׁ בְּכָל אֶחָד
וְאֶחָד מִן הָעֲשָׂבִים, כְּפִי הָרְפוּאָה שֶׁצָּרִיף זֶה
הַחֲלוּת, לְפִי קְלִקוּל הַיְסוּד, שֶׁנִּתְקַלְקַל וְנִחְלַשׁ
אֲצֵל זֶה הַחֲלוּת. (גַּם בְּהַכְרַעַת הַקּוֹל יֵשׁ בְּחִינַת
הַתְּמִזְגוֹת הַיְסוּדוֹת), וְעַל כֵּן עַל יְדֵי פְּנֵם אֱמוּנָה,

שעל ידי זה נפגם בחינת הארבעה יסודות, כי כלם מתגלין רק על ידי בחינת עפר, שהיא מאנא דכלהו, על כן אין לו רפואה:

והתקון לזה הוא, שצריכין לחתור ולמצא המים שמשם גדלה האמונה. ואלו המים הם בחינת עצות, שממם גדלה האמונה, בבחינת (ישעיה כה): "אודה שמך כי עשית פלא עצות מרחק אמונה אמן" שעל ידי העצות גדלה האמונה. (תנינא ה)

עקר התכלית והשלמות הוא רק לעבד השם בתמימות גמור, בלי שום חכמות כלל. כי יש מחקרים שאומרים, שעקר התכלית והעולם הבא הוא רק לדעת כל דבר כמות שהוא, כגון לידע הכוכב כמו שהוא, לידע מהותו ומפני מה עומד במקום ההוא. כי יש משכיל ומשכל ושיכל, דהינו הכח המשכיל, והשכל בעצמו, והדבר המשכל. וזהו התכלית והעולם הבא אצלם, שיהיה נעשה אחד מהמשכיל והמשכל והשיכל, והם מבליים ימיהם על זה בעולם הזה לחקר ולהשיג

המשכלות, שזהו התכלית אצלם, וזהו בעצמו העולם הבא לדעתם, רק שבועולם הזה, שכלבשין בגוף, אין להם תענוג כל כך מן החקירות, ובעולם הבא, שיתפשטו מהגוף, יתענוגו מאד מזה. ולדעתם הרעה, עקר השגת התכלית הוא על ידי חקירות וחכמות חיצוניות שלהם.

אבל באמת אצלנו עקר השגת התכלית הוא רק על ידי אמונה ומצוות מעשיות, לעבד השם על פי התורה בתמימות ובפשיטות, ועל ידי זה בעצמו זוכין למה שזוכין, עין לא ראתה וכו', כמו שכתוב (תהלים קיא): "ראשית חכמה יראת ה' " שעקר ראשית וקדימת החכמה הוא רק יראת ה', שצריך להקדים היראה להחכמה.

ותדע, שאין הדבר כדעתם, חס ושלום, כי אם כן לא ישיגו התכלית, רק מתי מעט מעט מאד, דהינו הבעלי שכל פילוסופים, ומה יעשו קטני הערך, שאין להם שכל כזה לחקר

הקירות, לדעת המשכלות, שהם רב ועקר העולם, איך ישיגו הם את התכלית.

אבל באמת עקר השגת התכלית הוא רק על ידי תמימות דיקא, דהינו יראת השם ומצוות מעשיות בפשיטות גמור. וזהו (קהלת) : "סוף דבר הכל נשמע, את האלקים ירא ואת מצותיו שמור, כי זה כל האדם". הינו ששלמה המלך, עליו השלום, מלמד אותנו, שעקר השגת התכלית, שהוא בהינת סוף דבר, הוא רק על ידי תמימות ופשיטות, ליראה את ה' ולשמור מצותיו בפשיטות.

וזהו: "סוף דבר הכל נשמע, את האלקים ירא ואת מצותיו שמור" ; שזהו בהינת תמימות ופשיטות, ליראה את ה' ולקיים מצותיו בעבדא וכו' בפשיטות כנ"ל. וזה שפיים: "כי זה כל האדם" הינו כי זה יכול כל אדם לקיים, ולהשיג על ידי זה את התכלית, מאחר שעקר הוא "את האלקים ירא" וכו', על כן יכול כל אדם להשיג התכלית, כי זה כל אדם יכול לקיים:

ובאמת הוא אסור גדול מאד להיות מחקר, חס ושלום, וללמד ספרי החכמות, חס ושלום. רק הצדיק הגדול מאד, הוא יכול להכניס עצמו בזה, ללמד השבע חכמות, כי מי שנכנס בתוך החכמות הללו, חס ושלום, יכול לפל שם.

כי יש אבן נגף בכל חכמה וחכמה, שהיא בחינת עמלק, שעל ידי האבן הנגף הזה יכולין לפל, חס ושלום, כי עמלק היה פילוסוף ומחקר, וכפר בעקר, כמו שכתוב (דברים כה): "ולא ירא אלקים", דהינו שהוא רק נוהג על פי חכמות, ואין לו יראה כלל. אבל הצדיק, כשנכנס באלו השבע חכמות, הוא מחזיק עצמו ונשאר קיים על עמדו על ידי אמונה, בבחינת (חבקוק ב): "וצדיק באמונתו יחיה". שבע יפול צדיק וקם" (משלי כד); הינו שהצדיק הגדול הולך דרך אלו השבע חכמות, ואף על פי ששם יכולין להחליק ולפל על ידי האבן נגף, בחינת עמלק כנ"ל, אבל הצדיק שבע יפל, וקם, על ידי אמונה כנ"ל. וזהו שבע יפול צדיק וקם סופי תבות

"עמלק", שהוא האבן נגף של השבע חכמות, שעל ידו נופלין, חס ושלום, אך הצדיק שבע יפול, וקם על ידי אמונה כנ"ל. וזה שכתוב במשה רבנו (שמות יז) : "ויהי ידיו אמונה", במלחמת עמלק, כי על ידי אמונה החליש את עמלק, דהינו החכמות והחקירות כנ"ל. וזה : "ויהי ידיו אמונה. ידיו הינו בחינת מצוות מעשיות, שהם בחינת אמונה, כמו שכתוב (תהלים קיט) : "כל מצותיך אמונה" ; שעל ידי אמונה ומצוות מעשיות, שהם הפך בחינת עמלק, החלישו כנ"ל. ואמונה זה תפילה, כמו שתרגם: פרישן בצלו ; כי התפילה משנה הטבע, ונתבטלין החכמות והחקירות, שהם הולכים על פי הטבע. וזהו עקר התכלית אצלנו, שתהיה התפילה נכללת באחדותו יתברך, בבחינת (דברים י) : "הוא תהלתך והוא אלקיך, שהתפילה והשם יתברך אחד, כביכול, וזהו עקר התכלית באמת: (תנינא יט)

מִכְּבָר, קָדַם אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, בִּקְשׁ אֶחָד אוֹתוֹ
עַל בָּנִים, וְאָמַר לוֹ שְׂמִינן צְדָקָה. וְהַשִּׁיב, שְׂמִינן
בִּיכָלְתוֹ. וְאָמַר לוֹ, שְׂמִינן לוֹ אֱמוּנָה, כִּי
אֱמוּנָה חָשׁוּב כְּצְדָקָה, כְּמוֹ שְׂכָתוֹב בְּאַבְרָהָם
(בראשית טו) : "וְהָאֱמִינן בְּה' וַיַּחֲשֹׁבָה לוֹ צְדָקָה".
וְאָמַר, שְׂעַל יְדֵי אֱמוּנָה זוֹכֵה לְבָנִים, כִּי אֱמוּנָה
בְּגִימְטְרִיא בָנִים. וְכֵן הָוָה, שְׂנִפְקַד זֶה הָאִישׁ
וְהָיוּ לוֹ בָנִים: (חיי מוהר"ן עבודת השם אות לג)

עָנָה וְאָמַר: אֲבָרָהָם אָבִינוּ הָיָה לוֹ גַם בֵּן
יְסוּרִים גְּדוֹלִים מִמַּעֲשֵׂיֹת כְּאֵלוֹ (כְּלוּמַר, כְּמוֹ
עַנְיֵן הַמַּעֲשֵׂיֹת וְהַיְסוּרִים שְׂעוֹבְרִים עָלָיו), כִּי
אֲבָרָהָם אָבִינוּ הָיָה גַם בֵּן מְקָרֵב בְּנֵי הַנְּעוּרִים
לְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, כִּי הָיָה מְגִיר גֵּרִים כְּיָדוּעַ,
וְדָרְכוֹ הָיָה, שְׂהָיָה בָּא בְּתוֹךְ הָעִיר, וְהָיָה רָץ
בְּתוֹךְ הָעִיר, וְהָיָה צוּעֵק: הוּי. הוּי. גְּוֹאֵלֵד. וְהָיוּ
רְצִים אַחֲרָיו כְּמוֹ שְׂרוּדְפִים אַחַר הַמְּשַׁנֵּעַ,
וְהוּא הָיָה טוֹעֵן עִמָּהֶם הַרְבֵּה שֶׁהֵם כֻּלָּם
בְּטָעוֹתִים גְּדוֹלִים, כִּי הָיָה בְּקִי בְּכָל הַשְּׂכָלִיּוֹת
וְהַסְּבָרוֹת שֶׁל דְּרָכֵי הָעֲבוּדָה זָרָה שְׂלָהֶם, כִּי
הָעֲבוּדָה זָרָה שֶׁל הַקְּדָמוֹנִים הָיוּ לָהֶם בְּזָה

כמה סברות ושכליות של טעות, ואברהם
אבינו עליו השלום היה בקי מאד בכל
סברותיהם ודרכי טעותיהם, והיה מוכיחם
ומראה להם שהכל טעות:

וגלה להם האמונה הקדושה האמתית,
ונמשכו אחריו קצת בני הנעורים, כי זקנים
לא היה מקרב, כי הזקנים כבר נשרשו
בטעותיהם הרבה, וקשה להשיבם מדרךם
עוד, רק בני הנעורים נמשכו ורצו אחריו,
והיה הולך מעיר לעיר, והם רצו אחריו, והיו
אביהם ונשותיהם חולקים עליהם על אלו בני
הנעורים, כי אמרו עליהם שיצאו לתרבות
רעה ונשתמדו, עד שהיו מרחקים אותם מאד,
עד שקצת בני הנעורים חזרו לסורם מחמת
היסורים שהיו להם מביתם: מחותנם
ומאביהם ומנשותיהם וכיוצא, וקצתם נשארו
אצלו ונדבקו בו. והיה אברהם אבינו עוסק
בזה הרבה, לגלות האמונה הקדושה בעולם,
והיה מחבר ספרים הרבה מאד על זה,
אלפים ספרים. והיו לו בנים הרבה, ומסתמא
מאחר שהיו בניו, היו כלם חולכים בדרך

הַיָּשָׁר, כִּי אֶפִּילוּ יִשְׁמַעֲלֵנוּ עֲשֵׂה תְּשׁוּבָה, אַךְ
 אַחֲרַי כֶּן, כְּשֶׁרָצָה אֲבָרְהָם אֲבִינוּ לְהִשְׁאִיר
 סְפָרָיו וְחֻכְמָתוֹ בְּעוֹלָם, הָיָה חוֹקֵר וּמִתְבּוֹנֵן
 בְּעֲצָמוֹ לְמִי מִבְּנָיו יִנִּיחַ סְפָרָיו וְחֻכְמָתוֹ, עַד
 שְׁנִסְכֵּם אֶעֱלוּ לְהַנִּיחַ הַכֹּל לְיִצְחָק אֲבִינוּ,
 וּמָסַר לוֹ הַכֹּל:

וְאַחֲרַי כֶּן הָיָה יִצְחָק גַּם כֵּן הוֹלֵךְ בְּדַרְךְ זֶה,
 וְהָיָה מְגִיר גַּם כֵּן גֵּרִים הַרְבֵּה, וְחֵבֵר גַּם כֵּן
 סְפָרִים הַרְבֵּה מְאֹד בְּעֵינֵי חוֹק הָאֱמוּנָה
 הַקְּדוּשָׁה, וְהָיָה מִתְבּוֹנֵן גַּם כֵּן לְמִי מִבְּנָיו יִנִּיחַ
 סְפָרָיו וְחֻכְמָתוֹ, כִּי גַם עֲשׂוֹ הוֹטֵב בְּעֵינָיו
 וְהִטְעָה אוֹתוֹ עַד שֶׁהָיָה אוֹהֵבוּ, כִּמְבֹאֵר
 בַּמִּקְרָא כִּמוֹ שֶׁכָּתוּב: "וַיֵּאָהֵב יִצְחָק אֶת עֲשׂוֹ
 כִּי צִיד בְּפִיו", כִּמוֹ שֶׁפִּרְשׁ רַש"י שָׁם, שֶׁהָיָה
 מְרַמֶּה אֶת אָבִיו בְּדַבָּרָיו, וְהָיָה שׁוֹאֵלוֹ: אָבִי,
 אֵיךְ מְעֲשִׂינִי אֶת הַמְּלָח וְכוּ', אֲבָל אֵף עַל פִּי
 כֵּן הִתְבּוֹנֵן יִצְחָק בְּדַעְתּוֹ, עַד שֶׁנִּתְבָּרַר לוֹ
 שֶׁהָעֶקֶר הוּא יִעֲקֹב, וּמָסַר לוֹ הַכֹּל:

וְכֵן יִעֲקֹב הָיָה גַּם כֵּן עוֹסֵק בְּזֶה, לְקָרֵב בְּנֵי
 הַנְּעוּרִים לְהֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ, וְחֵבֵר כִּמְהָ אֱלָפִים
 סְפָרִים בְּעֵינֵי הָאֱמוּנָה, כִּי הוּא חֵבֵר סְפָרִים

הַרְבֵּה מְאֹד בְּעֵינַי הָאֱמוּנָה הַקְּדוּשָׁה; גִּזְמָאוֹת סְפָרִים, וְהוּא לָמַד עִם כָּל בְּנֵי הַדְּרָכִי הָאֱמוּנָה הַקְּדוּשָׁה, כִּי הָיוּ כֻּלָּם צַדִּיקִים, אֶךְ אַף עַל פִּי כֵן חָקַר בְּדַעְתּוֹ לְמִי לְמַסֵּר כָּל חֲכָמָתוֹ, עַד שְׂמַסֵּר כָּל חֲכָמָתוֹ לְלוֹי, וּלְכָל־מַסֵּר רְאִישֵׁי פְּרָקִים. וְעַל כֵּן שָׁבַט לְוִי הָיוּ דְבוּקִים וְחֲזָקִים בְּהָאֱמוּנָה הַקְּדוּשָׁה יוֹתֵר מִכָּל־עַם, וְעַל כֵּן שָׁבַט לְוִי לֹא טָעוּ בְּעֵגְלָה, וְגַם לֹא הָיָה עֲלֵיהֶם שׁוֹם עֲבוֹדַת מִצְרַיִם, כִּי שָׁבַט לְוִי הָיוּ חֲזָקִים בְּהָאֱמוּנָה הַקְּדוּשָׁה יוֹתֵר מִכָּל־עַם. וְאַחֲרֵי כֵן דִּבֶּר מֵעֵינַי עֲצָה לְהֵאָדָם, שְׂיִזְכֶּה לָבוֹא אֵלָיו אַחֲרַי מִיִּתְּתוֹ וְכוּ'. וּמִבְּאֵר בְּחַיֵּי מוֹהֲרִין, סְפָרִים חֲדָשִׁים, סוּף סִימָן כ"א (חַיִּי מוֹהֲרִין, עֵינַי הַמַּחֲלָקוֹת שֶׁעָלִיו אוֹת ד)

פַּעַם אַחַת אָמַר, שֶׁהָאָדָם צָרִיךְ לְהִתְחַזֵּק בְּהָאֱמוּנָה בְּהַצְדִּיק הָאֱמֶת בְּהִתְחַזְּקוֹת גְּדוֹל, עַד שֶׁיְהִיָּה חֲזָק כָּל כָּךְ, שֶׁאֶפִּילוֹ אַחֲרַי מִיִּתְּתוֹ יְהִיָּה חֲזָק בְּאֱמוּנָה וְלֹא יוּכְלוּ לְהַטְעוֹתוֹ שֶׁם בְּשׁוֹם אַפֶּן, כִּי גַם שָׁם צָרִיכִין הִתְחַזְּקוֹת גְּדוֹל לְהֵאָמֵן בְּהַצְדִּיק. וְאָמַר, כִּי יֵשׁ נְשָׁמוֹת הַרְשָׁעִים הַמְתַּנְּגָדִים, שְׂרוּעִים לְהַטְעוֹתוֹ מִהַצְדִּיק הָאֱמֶת כִּדִּי לְמַנְעוֹ שֶׁלֹּא יִתְחַזֵּק לָבוֹא

אליו בשביל תקון. ואמר, שמי שיהיה חזק באמונה, בודאי לא יוכלו שם המונעים למנעו מלילך להצדיק לקבל תקון לנשמתו, כי עקר המניעות גם שם הם רק מה שהמקטרגים והמחבלים וכו' שיש שם הם מבלבלין ומחלישין דעתו ומטעין אותו ודוברין על הצדיק מה שדוברין, כדי שלא יתחזק לבוא אליו. (כי בודאי אפילו אחר פטירת האדם, כל זמן שאינו זוכה עדין לבוא למקום מנוחתו בשלמות, עדין אינו בעלמא דקשוט, אדרבה, עקר ענשו ויסורים על ידי המחבלים, שמוליכין אותו בעולם התהו, ונדמה לו כאלו עדין הוא בזה העולם ומטעים אותו בכמה הטעאות, כמפרסם בספרים), אבל אם האדם חזק בדעתו, ואינו שומע לדבריהם, ומתעקש עצמו ואומר: איני שומע לכם, ואני רוצה דיקא לילך ולבוא אל הצדיק, הם מכרחים להניח אותו, ואינם יכולים למנעו מזה בשום אופן, כי עקר המניעות שהן מונעין הוא רק מה שמטעין אותו, כנזכר לעיל:

וּסְפָר מַעֲשֵׂה לְעֵינַיִן זֶה, שְׁצַר־יָכִים לְהִתְחַזֵּק
 לְהִתְקַרֵּב לְהַצְדִּיק גַּם לְאַחַר מִיתָה, כִּי גַם שָׁם
 צָרִיכִין הִתְחַזְּקוֹת אֲמוּנָה. (חיי מוהר"ן סי' חדשים אות כא)

פַּעַם אַחַת דְּבַרְנוּ עִמוֹ, וְגָלָה לָנוּ שֵׁישׁ מוֹפֵת
 עַל חֲדוּשׁ הָעוֹלָם, כִּי אִם לֹא כֵן, חַס וְשָׁלוֹם,
 הֵיכָן הָיָה מְקוֹם לְהִתְחַזֵּק אֶת כָּל בְּאֵי עוֹלָם,
 כִּי זֶה רוֹאִין בְּחֹשֶׁשׁ, שֶׁבְּכָל פַּעַם נִתְרַבֵּין בְּנֵי
 אָדָם, כִּי מֵאָדָם אֶחָד יוֹצֵאִין הוֹרֵי הוֹרוֹת
 אֱלֹפִים וְרַבָּבוֹת נַפְשׁוֹת. וְכֵן מְכַל אֶחָד וְאֶחָד,
 וְאִם כֵּן (רְצוֹנוֹ לֹמַר, אִם הָעוֹלָם קִדְמוֹן וּבְלֵי
 גְבוּל וְזִמְן חַס וְשָׁלוֹם, כְּדַעַת הַכּוֹפְרִים יִמַּח
 שָׁמָּם) כְּבָר הָיָה רְאוּי שְׂבִית־מַלְאָ כָּל הָעוֹלָם,
 וְלֹא הָיָה מְקוֹם הָעוֹלָם, שֶׁהוּא בְּמִדָּה וְגְבוּל,
 יְכוּל לְהִתְחַזֵּק, מֵאַחַר שְׂמִתְרַבֵּין בְּכָל פַּעַם
 מְאֹד. שׁוּב פַּעַם אַחַת גָּלָה מוֹפֵת שֵׁנִי מִן
 הַמֵּתִים, כִּי כְּשֶׁאֶחָד מֵת וְקוֹבְרִין אוֹתוֹ בְּאֶרֶץ
 וְנִתְרַבָּה עַל כָּל פָּנִים מִשְׁהוּ עַל הָאֶרֶץ, וְאֶפִּילוּ
 אַחַר שֶׁנִּרְקַב וְנַעֲשֶׂה מִמֶּנּוּ תִרְוֹד רְקֵב, עַל כָּל
 פָּנִים נִתּוּסַף מֵעַט עַל הָאֶרֶץ וְעַל הָעֶפְרָה, וְאִם
 כֵּן (רְצוֹנוֹ לֹמַר גַּם כֵּן כַּנִּ"ל) כְּבָר הָיָה רְאוּי

שֶׁתִּגְדַּל הָאָרֶץ עַד לָרְקִיעַ וְיִוְתַר וְיִוְתַר לְפִי
 דַּעְתָּם הַסְכָּלָה וְהַמְשַׁבֵּשֶׁת שֶׁל הַכּוֹפְרִים, אִם
 כֵּן אֵיךְ הָיָה מְקוֹם בְּעוֹלָם, שֶׁתִּחְזִיק מֵהַ
 שְׁנֵתוֹסֵף בְּכָל פַּעַם בְּלִי שְׁעוֹר וּמִסְפָּר, לְפִי
 דַּעְתָּם, כִּי עַל כָּל פָּנִים מֵשֶׁהוּ נְתוּסָף, וְהַמֵּתִים
 הֵם בְּלִי שְׁעוֹר וּמִסְפָּר, לְפִי דַּעְתָּם הַסְכָּלָה
 (שֶׁאִין זְמַן לְבְרִיאַת הָעוֹלָם) אִם כֵּן אִין מְקוֹם
 שֶׁתִּחְזִיק אוֹתָם. וְהִבֵּן, כִּי הֵם מוֹפְתִים בְּרוּרִים
 לְמִי שְׂרוּצָה לְהוֹדוֹת עַל הָאֲמֶת וְאִינוּ מִתְעַקְּשׁ
 לְהַכְחִישׁ וּלְהַכְעִים חֵם וְשָׁלוֹם: הָרֵאשׁוֹן מִן
 הַחַיִּים וְהַשְּׁנִי מִן הַמֵּתִים:

אַבְל בְּאֲמֶת אִין אָנוּ צְרִיכִין לְכַנֵּס כָּלֵל
 בַּחֲקִירוֹת וּמוֹפְתִים, רַק אָנוּ מֵאֲמִינִים בְּהֵשֵׁם
 יִתְבָּרֵךְ, שֶׁבָּרָא אֶת הָעוֹלָם בְּשֵׁשֶׁת יָמֵי
 בְּרֵאשִׁית, בְּאֲמוּנָה שְׁלֵמָה, בְּלִי שׁוֹם חֲקִירוֹת
 כָּלֵל, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב: בְּרֵאשִׁית בָּרָא אֱלֹקִים אֶת
 הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ ; וְלֹא רָשַׁמְתִּי זֹאת רַק
 הוֹאִיל וַיֵּצֵא הַדָּבָר מִפִּי רַבְּנוּ הַקְּדוֹשׁ זְכוֹרֵנוּ
 לְבִרְכָה, כִּי אִין רְאוּי שִׁיאֲבֹד דְּבוֹר אֶחָד
 מִדְּבוּרָיו הַקְּדוֹשִׁים, עַל כֵּן לֹא יִכְלָתִי
 לְהִתְאַפֵּק וּרְשַׁמְתִּי זֹאת כִּדִּי לְנִקֵּר עֵינֵי

הכופרים, להראות להם כסילותם וטעותם, כי אם ירצו לשום עין באמת על שני מופתים אלו, יראו ויבינו שאי אפשר לסתורם, אולי יראו וישובו אל האמת. אבל אנחנו אין לנו צריכים לזה, לשום מופת שבְּעוֹלָם, אפילו למופתים הנ"ל, כי אנחנו מאמינים בני מאמינים, זרע אברהם, יצחק ויעקב, ואנו מאמינים בהשם יתברך ובתורתו הקדושה בלי שום חקירות, רק באמונה שלמה לבד. וזה יסוד כל התורה, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה: בא חֲבִקוּק וְהַעֲמִידן עַל אֶחָת: וְצַדִּיק בְּאֱמוּנָתוֹ יִחְיֶה: (חיי מוהר"ן להתרחק מחקירות י)

צָרִיךְ לְחַזֵּק אֶת עֵצְמוֹ בְּאִמוּנָה וְלִבְלִי לְכַנֵּס
 בַּחֲקִירוֹת כָּלֵל וְלִבְלִי לְעֵיִן כָּלֵל בְּסִפְרִים שֶׁל
 מַחְקָרִים רַק לְהֶאֱמִין בְּהֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ בְּאִמוּנָה
 לְבַד בְּלִי שׁוּם חֲקִירוֹת כָּלֵל. וְאִף עַל פִּי
 שְׂנֵדָמָה לָנוּ שֶׁהַמּוֹן עִם הֵם רְחוּקִים מִחֲקִירוֹת
 וְאֵינָם מַחְקָרִים כָּלֵל. אִף עַל פִּי כֵן בְּאַמֶּת כָּלֵם
 הֵם מְעַרְבִים בַּחֲקִירוֹת כִּי כָּל אֶחָד וְאֶחָד יֵשׁ
 לוֹ חֲקִירוֹת וְאִפִּילוֹ קִטְנִים בָּאִים עַל מַחֲשַׁבְתָּם
 חֲקִירוֹת וּבְלִבּוֹלִים. אֲבָל בְּאַמֶּת צָרִיךְ כָּל
 אֶחָד וְאֶחָד לְזַהֵר מְאֹד לְהִרְחִיק הַחֲקִירוֹת
 מִלְּבוֹ וּלְהִשְׁלִיכָם מִלְּבוֹ לְגַמְרֵי לִבְלִי לְהִיּוֹת
 חֵם וְשָׁלוֹם שׁוּם חֲקָרָן כָּלֵל רַק לְהֶאֱמִין בְּה'
 וּבְצַדִּיקִים אֲמֵתִים בְּאִמוּנָה לְבַד בְּלִי שׁוּם
 חֲקִירוֹת כָּלֵל. כִּי כְּבָר זָכִינוּ לְקַבֵּל תּוֹרַתְנוּ
 הַקְּדוּשָׁה עַל יְדֵי מִנְּשָׁה רַבָּנוּ עָלֵינוּ הַשָּׁלוֹם
 וּכְבָר הָיָה לָנוּ צַדִּיקִים רַבִּים גְּדוֹלִים וְנוֹרָאִים
 בְּכָל דּוֹר וָדוֹר, וְרָאוּ לָנוּ לְסַמֵּךְ עֲלֵיהֶם בְּלִי
 שׁוּם חֲקִירוֹת וְלִילֵךְ בְּעַקְבוֹתָם לְהֶאֱמִין בְּהֵשֵׁם
 יִתְבָּרֵךְ בְּפִשְׁטוֹת וּלְקַיֵּם תּוֹרָתוֹ וּמְצֻוֹתָיו
 כְּאֲשֶׁר מָסְרוּ לָנוּ אֲבוֹתֵינוּ הַקְּדוּשִׁים:

וְכִשְׁאָדָם הוֹלֵךְ בְּתַמִּימוֹת בְּאִמוּנָה לְבַד בְּלִי
 שׁוּם חֲקִירוֹת יְכוּל לְזַכּוֹת שְׂיַעְזֹר לוֹ הַשֵּׁם
 יִתְבָּרֵךְ שְׂיָבוֹא לְבַחֲיַנַּת רְצוֹן שֶׁהוּא לְמַעַלָּה
 מִחֲכָמָה. כִּי בְּאִמַּת חֲכָמָה דְקָדְשָׁה הוּא
 לְמַעַלָּה מֵאִמוּנָה אֲבָל אֵף עַל פִּי כֵן אָנוּ
 עֲרִיכִים לְבָלִי לִילֵךְ בְּחֲכָמוֹת וְחֲקִירוֹת רַק
 בְּאִמוּנָה לְבַד כִּי אִמוּנָה הוּא דְבַר חֲזָק מְאֹד.
 וְאִזִּי כִשְׁהוֹלֵךְ בְּאִמוּנָה לְבַד בְּלִי חֲקִירוֹת
 וְחֲכָמוֹת אִזִּי זֹכֵה לָבוֹא לְבַחֲיַנַּת רְצוֹן שֶׁהוּא
 לְמַעַלָּה אֲפִילוֹ מִחֲכָמָה דִּהְיָנוּ שְׂיִזְכֶּה שְׂיִהְיֶה
 לוֹ רְצוֹן מִפְּלֶג חֲזָק מְאֹד אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ
 בְּהַשְׁתַּוְּקוֹת נִמְרָץ מְאֹד עַד שֶׁלֹּא יֵדַע מָה
 לַעֲשׂוֹת כָּלֵל מִגְּדֹל הַהַשְׁתַּוְּקוֹת. וַיִּצַּעַק וְכוּ'.
 אֵךְ יֵשׁ חֲקָרָן שֶׁהוּא בְּתוֹךְ לֵב בְּנֵי אָדָם. דִּהְיָנוּ
 הַבַּעַל דְּבַר שֶׁהוּא מִכְּנִיס חֲקִירוֹת בְּלֵב הָאָדָם
 וְעֲרִיכִין לְהַכְנִיעוֹ וּלְגַרְשׁוֹ, לְגַרְשׁ מִלְּבוֹ כָּל
 הַחֲקִירוֹת וּלְחַזֵּק אֶת עֲצָמוֹ בְּאִמוּנָה כַּנִּזְכָּר
 לְעִיל:

וְדַע כִּי יֵשׁ עֲבֵרוֹת שֶׁהֵם מִכְּנִיסִים כְּפִירוֹת
 בְּאָדָם, וַיֵּשׁ שְׂבָאִים עֲלֵיהֶם מִחֲשָׁבוֹת עַל
 הָאִמוּנָה מִחֲמַת שֶׁלֹּא נוֹלְדוּ בְּקָדְשָׁה כְּרֵאוּי.

ויש שהוסיפו על זה מעשיהם הרעים שעשו בעצמם, כי יש עברות שהם מזיקים ופוגמים את האמונה כנ"ל, ולזה צריך בוששה ולב נשבר שמי שיש לו חקירות ומחשבות אלו חס ושלום ראוי לו להתבייש מאד על אשר נולד בגשמיות כזה או שעשה מעשים כאלו שבא לזה שיבואו לו מחשבות כנגד אמונתנו הקדושה "וכבוד ה' מלא את כל הארץ" (במדבר יד) "כי מלא כל הארץ כבודו" (תהלים עב), ועליו באים מחשבות חס ושלום לגרשו ולעקרו חס ושלום מאלקים חיים אשר הוא חי החיים יתברך ויתעלה שמו. ואין צריך לבאר גדל הבוששה שראוי שיהיה לו כשבאים עליו מחשבות כאלו חס ושלום. ועל ידי בוששה ולב נשבר על ידי זה מגרש ומשבר החקירות והמחשבות הנ"ל:

ובאמת אמונה הוא ענין חזק מאד וחייו חזקים מאד על ידי אמונה, כי כשיש לו אמונה אפילו כשבאים עליו יסורים חס ושלום אזי יוכל לנחם עצמו ולהחיות את עצמו כי השם יתברך ירחם עליו ויטיב

אֲחֵרִיתוֹ וְהִסּוּרִים הֵם לוֹ לְטוֹבָה וּלְכַפָּרָה
 וּבִסּוּף יִיטִיב לוֹ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּעוֹלָם הַזֶּה אוֹ
 בְּעוֹלָם הַבָּא. אֲבָל מְחַקֵּר שְׂאִין לוֹ אֲמוּנָה,
 כְּשָׂבָא עָלָיו אֵיזָה צָרָה אֵין לוֹ לְמִי לְפָנֹת וְאֵין
 לוֹ בְּמָה לְהַחֲיוֹת אֶת עַצְמוֹ וּלְנַחֵם אֶת עַצְמוֹ.
 וְהַמְשַׁכֵּיל יִבִּין דְּבָרִים אֵלוֹ מֵאֵלָיו וְיִבִּין דְּבַר
 מִתּוֹךְ דְּבַר כִּי אֵי אֶפְשָׁר לְבַאֵר הַכֹּל בְּכַתָּב.
 וְהַכֹּלֵל שְׁעָקֵר הוּא הָאֲמוּנָה בְּלִי שׁוּם חֲקִירוֹת
 כָּלֵל וּבִזְהָ יִהְיֶה חֲזֵק לְעוֹלָם בְּעוֹלָם הַזֶּה
 וּבְעוֹלָם הַבָּא וּלְעוֹלָם לֹא יִמַּט אֲשֶׁרִי לוֹ (אות לב)

אֲמוּנָה חָשׁוּב כְּצַדִּיקָה כְּמוֹ שְׁכַתּוּב (בראשית טו):
 "וְהָאֲמִין בֵּה' וַיַּחֲשֹׁבָהּ לוֹ צַדִּיקָה" וְעַל יְדֵי זֶה
 זוֹכֶה לְבָנִים. אֲמוּנָה בְּגִימְטְרִיָּה בָּנִים: (אות לד)

וְאָמַר שְׁהוּלָךְ אֶפִּיקוֹרְסוֹת גָּדוֹל עַל הָעוֹלָם.
 וְכֵן סֵפֶר כַּמָּה פְּעָמִים שְׁהוּלָךְ וְנִמְשָׁךְ
 אֶפִּיקוֹרְסוֹת גָּדוֹל בְּעוֹנוֹתֵינוּ הַרְבִּים בְּעוֹלָם.
 אֲשֶׁרִי מִי שְׂיַחְזִיק עַצְמוֹ בְּאֲמוּנָה בְּאֵלוֹ
 הָעֵתִים. וְאָמַר: אַף עַל פִּי שְׂאִינוֹ מוֹעִיל כָּלֵל
 מַה שְׁהוּא מְסַפֵּר זֹאת. שְׂיִהְיֶה אֶפִּיקוֹרְסוֹת
 בְּעוֹלָם וְשְׂצָרִיכִין לְהִתְחַזֵּק עַצְמוֹ בְּאֲמוּנָה. כִּי
 אַף עַל פִּי שְׁהוּא אוֹמֵר זֹאת אַף עַל פִּי כֵן

מתנברת האפיקורסות והבלבולים. כי הלא גם דניאל וכיוצא הודיעו מקדם, שקדם שיבוא משיח יתבררו ויתלבנו ויצרפו רבים. "והרשיעו רשעים והמשכילים יבינו" (דניאל יב) וכו'. ואם כן מאחר שהודיע מקדם שזה יהיה הנסיון קדם ביאת משיח שייתבררו ויתלבנו ויצרפו רבים באמונה. ומי שיזכה לעמד בנסיון וישאר קיים באמונתו אשרי לו ויזכה לכל טוב המעתד לבוא לנו במהרה בימינו אשר נבאו עליהם כל נביאינו וחקמינו מקדם. ואם כן הנה ראוי שכל אחד ישכיל ויחוס על עצמו לשאר קיים חזק באמונתו ולא יהיה לו עוד שום נסיון וצרוף כלל, מאחר שכבר הודיעו זאת מקדם, ובאמת אף על פי כן, אף על פי שהודיעו זאת מקדם, אף על פי כן יהיה נסיון גדול ורבים ירשיעו כמו שכתוב: (דניאל י) "והרשיעו רשעים", אך אף על פי כן אני מודיע זאת מקדם בשביל אותן מעט הכשרים שיחזקו עצמן באמונתן. ובודאי יהיה להם מלחמות גדולות בדעתן למען יהיה להם למשיב נפש והתחזקות

והתאמצות יותר כשיראו שכבר דברו מזה
מקדם: (אות לה)

כָּבֵר מְבֹאֵר כִּמָּה פְּעָמִים שְׂאִין צְרִיכִין שׁוּם
חֲכָמוֹת בְּעִבּוּדַת הַבּוֹרָא יִתְבָּרֵךְ רַק תְּמִימוֹת
וּפְשִׁיטוֹת וְאִמוּנָה. וְאָמַר שְׂפִשִׁיטוֹת הוּא גְבוּהָ
מִן הַכֹּל, כִּי הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ בָּרוּךְ הוּא, הוּא
בְּיָדָיו גְבוּהָ מִן הַכֹּל. וְהוּא יִתְבָּרֵךְ הוּא פְּשׁוּט
בְּתַכְלִית הַפְּשִׁיטוֹת: (אות קא)

שְׂמַעְתִּי בְשֵׁמוֹ שֶׁדָּבַר עִם אִישׁ אֶחָד שֶׁהָיָה
לוֹ בְּלְבוּלֵי אִמוּנָה. וְחִזַּק אוֹתוֹ רַבְּנוֹ זְכוֹרֵנוּ
לְבָרְכָה וְאָמַר לוֹ שְׂאִיתָא שְׂכָל הַתְּהוּוֹת
מַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית הָיָה רַק בְּשִׁבִיל מָה שְׂצָפָה
הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ שִׁיְהִיו אֲנָשִׁים שִׁיְהִיָּה לָהֶם
יְסוּרִים בְּעֵינֵי הָאִמוּנָה הַקְּדוּשָׁה מִחֲמַת
הַבְּלְבוּלִים וְהַכְּפִירוֹת הָעוֹלִים עַל מַחֲשַׁבְתָּם
רַחֲמָנָא לְעֻלָּן, וְהֵם יִתְגַּבְּרוּ כְּנֶגֶד אֱלוֹ
הַמַּחֲשָׁבוֹת וְיִתְחַזְּקוּ בְּאִמוּנָה. וְרַק בְּשִׁבִיל זֶה
בָּרָא הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ אֶת כָּל מַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית.
וְעַל יְדֵי דְבוּרִים אֱלוֹ נִתְחַזַּק זֶה הָאִישׁ מְאֹד
תְּמִיד בְּכָל עֵת שֶׁבָּאוּ עָלָיו בְּלְבוּלִים הַנִּ"ל.
וְכֵן מְבֹאֵר בְּדַבְּרֵי רַבְּנוֹ זְכוֹרֵנוּ לְבָרְכָה כִּמָּה

פְּעָמִים שְׁעָקַר הַבְּרִיאָה הָיָה בְּזָכוֹת הָאֱמוּנָה,
 כְּמוֹ שְׁכַת־תּוֹב: "וְכָל מַעֲשָׂהּ בְּאֱמוּנָה" (אות רכב)
 אַחֲרָי שָׁבָא מִלְּמַבְרַג שְׁחֵי אַחֲרָי כִּדְ שְׁחֵי
 שְׁנַיִם הָיָה מְדַבֵּר בְּכָל פַּעַם הַרְבֵּה מֵאֱמוּנָה
 וְהִבְנִי מְדַבְּרִי שְׁכָל דְּבוּרֵי שְׁמַדְבֵּר כָּל כּוֹנְתוֹ
 הָיָה הַכֹּל בְּשִׁבִיל לְהַכְנִים אֱמוּנוֹתֵינוּ
 הָאֱמֶתִיּוֹת בְּלֵב כָּל אֶחָד וְאֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל.
 וְהָיָה רָגִיל לְהִזְכִּיר כַּמָּה פְּעָמִים גְּדֹל עֵצֶם
 נְפִלְאוֹת הַטּוֹבָה שְׁעָשָׂה לָנוּ מִשָּׁה רַבֵּנוּ עָלֵינוּ
 הַשְּׁלוֹם שְׁנַתֵּן לָנוּ אֶת הַתּוֹרָה וּפְתַח בָּהּ:
 "בְּרֵאשִׁית בָּרָא אֱלֹהִים אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת
 הָאָרֶץ", וְגָלָה לָנוּ הָאֱמוּנָה הַקְּדוּשָׁה בְּלֵי שׁוֹם
 חֲכָמוֹת וְחֻקֵּי־רֹזֶת וְגָנָה הַרְבֵּה אֶת סְפָרֵי
 הַמְּחַקְרִים וְהַפִּילוֹסוֹפִים וְהַתְּלוּצִין מֵהֶם בְּכַמָּה
 מִיָּנִי לִיִּצְנוֹת. וּבִירָר לְעֵינֵינוּ שְׁאֵינָם יוֹדְעִים
 כְּלוֹם וְהָאָרֶץ בְּשִׁיחֹת כְּאֵלוֹ הַרְבֵּה מְאֹד
 בְּכַמָּה וְכַמָּה מִיָּנִי לְשׁוֹנוֹת שֶׁל חֲכָמָה אֱמֶתִית
 נְפִלְאָה וְנוֹרָאָה אֲשֶׁר כָּל דְּבוּר וְדְבוּר הָיָה
 מְתוֹק מְדַבֵּשׁ וְנִפְתַּח צוֹפִים וְנִכְנָס בְּעַמְקֵי הַלֵּב
 לְכָל אֶחָד וְאֶחָד. וְכִבֵּר כְּתַבְּנוּ מֵהֶם הַרְבֵּה

כַּאֲשֶׁר כָּבַר נִדְפְּסוּ קִצְתָם אַבְל עֵדִין לֹא
נִכְתַּב חֵלֶק אֶלֶף מֵהֶם.

וְגַם אֵי אֶפְשָׁר לְבַאֵר תְּמוּנַת הַדְּבוּר הַקָּדוֹשׁ
וְהַנּוֹרָא הַנָּעִים וְהַמְתּוֹק בְּתַכְלִית הַנְּעִימוֹת
שִׁינְאָא מִפִּי הַקָּדוֹשׁ בְּקִדְשָׁהּ וּבְטַהֲרָהּ בְּאִימָה
וּבִירָאָה בְּרֵתֶת וְזִיעַ שֶׁהָיָה לוֹ כָּל מִין חֵן
שֶׁבְּעוֹלָם כַּאֲשֶׁר יַעֲיֶדוּן וַיִּגִּידוּן כָּל מִי שִׁזְכָּה
לְדַבֵּר עִמּוֹ אֶפִּילוּ בְּמַלְי דְּעֶלְמָא. וּכְפִי הַמּוֹבֵן
מִדְּבָרָיו בְּסוֹף בְּשִׁתֵּי הַשָּׁנִים הַנִּלְשָׁחִי אַחֵר
שָׁבָא מִלְּמַבְּרַג שְׁכָל דְּבוּרָיו הֵן בְּמַלְי דְּעֶלְמָא
הֵן בְּדְבָרֵי תוֹרָה הַכֹּל כַּאֲשֶׁר לְכֹל כִּדֵּי
לְהַכְנִים אֲמוּנָה בְּעוֹלָם שֶׁהוּא יְסוּד כָּל הַתּוֹרָה
וְהַמְצוּוֹת כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תהלים ק) : "כָּל מְצוֹתַיִךְ
אֲמוּנָה" : (אות ריש)

שׁוּב פַּעַם אַחַת הָיָה מְדַבֵּר מֵאֲמוּנָה,
עָנָה וְאָמַר: אֵצֶל הָעוֹלָם אֲמוּנָה הוּא דְּבַר קָטָן
וְאֵצֶלִי אֲמוּנָה הוּא דְּבַר גָּדוֹל מְאֹד. וְעַקֵּר
הָאֲמוּנָה הִיא בְּלִי שׁוּם חֲכָמוֹת וַחֲקִירוֹת כָּלֵל.
רַק בְּפִשְׁטוֹת גָּמוּר כְּמוֹ שֶׁהַנְּשִׁים וְהַהֲמוֹן עִם
הַכְּשָׁרִים מֵאֲמִינִים: (אות לג)

אמונה בחינת אור, כמו שכתוב: "ואמונתך בלילות". ואמונה שהוא על פי חכמה בחכמות התורה ומשיג את ה' ועל ידי זה יש לו אמונה הגם שהוא טוב, עם כל זאת עקר אמונה הוא שיהא מאמין בהשם יתברך בלא אות ומופת וחכמה וזה הוא עקר אמונה בשלמות ובחינת אור כמו שכתוב: "ואמונתך בלילות", כנזכר לעיל. ויש חכם שהוא חכם אפילו בחכמות התורה ואין לו אמונה בה'. ואלו החכמים שאין להם אמונה נקראים בעלי ראתן, כי חכמה אמתית דהינו עם אמונה נקרא ראיה כמו שכתוב: "ולבי ראה חכמה" וכו'. ולעמת זה החכמים שאין להם אמונה נקראים בעלי ראתן וכמו שפרש רש"י שיש להם שרץ במחם (הינו שיש להם טמאה וכפירה במחם). וצריכין להרחיק מאנשים אלו שהם בחינת בעלי ראתן אפילו משכונתם כי ההבל פיהם מזיק לאדם כאשר שיפל לתאות גיאוף. כי זונג דקדשה הוא על ידי בחינת דעת כמו שכתוב: "והאדם ידע", ואלו הבעלי ראתן שדעתם מקלקל ופגום ויש

לָהֶם שָׂרֵץ בְּמַחֵם עַל כֵּן זְוֹנָם נֶאֱחָזוּ בְּקַלְפָּה
 וְעַל כֵּן הֵם נוֹאֲפִים (כִּי נִיאֹף תְּלוּי בְּעֵינַיִם). כִּי
 חֲכַמַּת אֲמַת שְׁהִיא בְּחִינַת רְאִיָּה כַּנִּ"ל, בְּחִינַת
 עֵינַיִם, עַל אֱלוֹ הַחֲכָמִים נֶאֱמָר: "בְּרִית כְּרַתִּי
 לְעֵינַיִי" וְכוּ'. אֲבָל הַבַּעֲלִי רָאֲתָן הֵם נוֹאֲפִים.
 וְזֶה שֶׁדָּרְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרָנָם לְבִרְכָּה: "וְלֹא
 תִתּוּרוּ אַחֲרֵי לְבַבְכֶם", זֶהוּ מִינּוּת, "וְאַחֲרֵי
 עֵינֵיכֶם" זֶהוּ נִיאֹף, כִּי זֶה תְּלוּי בְּזֶה כַּנִּ"ל. וְעַל
 יְדֵי חֲכָמָה עִם אֲמוּנָה נִצּוֹל כַּנִּזְכָּר לְעֵיל: (אוֹת קו)

כִּי שֵׁשׁ לוֹ אֲמוּנָה, חֲיֵיו חַיִּים וְהוּא מְבַלָּה יְמֵי
 חֲיֵיו בְּטוֹב תָּמִיד. כִּי כְּשֶׁהוֹלֵךְ לוֹ כָּרְאוּי וַיֵּשׁ
 לוֹ טוֹב בְּוִדְאֵי טוֹב לוֹ. וְאַפִּילוּ כְּשֶׁאֵינּוּ כָּךְ
 (דְּהֵינּוּ שְׂאִין מִתְנַהֵג לוֹ כְּסֵדֶר וַיֵּשׁ לוֹ יְסוּרִים
 חֵם וְשָׁלוֹם) גַּם כֵּן טוֹב. כִּי הוּא בְּטוֹחַ שְׂאֵף עַל
 פִּי כֵּן הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ יִרְחַם עָלָיו לְהַבִּיא וַיִּיטִיב
 אַחֲרֵיתוֹ, כִּי מֵאַחַר שֶׁהַכֹּל מֵאֲתוֹ יִתְבָּרֵךְ
 בְּוִדְאֵי הַכֹּל לְטוֹבָה. אֲבָל מִי שְׂאִין לוֹ אֲמוּנָה
 חֵם וְשָׁלוֹם חֲיֵיו אֵינָם חַיִּים כָּלֵל כִּי תִכַּף
 כְּשֶׁעוֹבֵר עָלָיו אֵיזָה רָעָה שׁוֹב אֵין לוֹ שׁוֹם
 חַיּוֹת, כִּי אֵין לוֹ בְּמָה לְנַחֵם עַצְמוֹ כָּלֵל מֵאַחַר
 שְׂאִין לוֹ אֲמוּנָה כָּלֵל וְאֵין לוֹ שׁוֹם חַיּוֹת וְשׁוֹם

טוב מאחר שהולך בלי השם יתברך וכלי השגחה רחמנא לצלן. אבל על ידי אמונה מה טוב ויפה החיות שלו כנ"ל : (אות נג)

כשנופל לאדם ספקות באמונת הבורא יתברך שמו יאמר בפה מלא: אני מאמין באמונה שלמה שהוא יחיד ראשון ואחרון. כי ידוע שיצר הרע נמשך מגבורות הנפולין ויש גבורות דקדשה שבהם ממתיקים הגבורות דקלפה, והדבור הוא בחינת גבורות דקדשה כמו שכתוב: "וגבורתך ידברו". נמצא כשיאמר אני מאמין כנ"ל הוא גבורות דקדשה ובזה הוא ממתיק את הספקות שהוא בחינת גבורה דקלפה. וזהו שאמרו בגמרא: "לעולם ירגיז אדם יצר טוב על יצר הרע", דהינו שבגבורות דקדשה ממתיק גבורות דקלפה. וזהו שאמרו בגמרא: שמי שרוצה שלא יהיה רגזן יהיה דבורו בנחת, נמצא שהדבור בנחת הוא אינו כל כך רגז. והשתיקה משתק הרגז, אבל הדבור בפה מלא הוא בחינת רגז שהוא בחינת גבורה כנ"ל : (אות קמב)

ענין מה שעקר שלמות אמונת חכמים הוא להתיחזק כל כך עד שיאמין גם בעצמו כי בגדל כח צדקתם של הצדיקי אמת יעלו גם אותו מעלה מעלה, ולעת עתה גם התיקרבנות בעצמו שמתקרב אליהם ומאמין בהם הוא טוב ויקר מאד. ועקר האמונה הוא בפה שאין מבינים בשכל כידוע, וכמו כן גם בענין זה אף על פי שלפי שכלו וידיעתו הוא רחוק עדין מאד מהשם יתברך אף על פי כן צריך להאמין באמונה כי בודאי גם מעט נקדותיו הטובים יקרים מאד בעיני השם יתברך :

(משיבת נפש אות קב)

מענין התיחזקות להאדם מחמת שצריך לידע שאי אפשר לו בשום אופן לידע בזה העולם היכן הוא עומד ואוחז וזה עקר בחירתו ונסיונו רק שצריכין להתיחזק באמונה להאמין גם בעצמו שאין שום תנועה טובה שלו נאבדת חס ושלום כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה: (אות עב)

כִּי שָׁנַפְל חֵם וְשָׁלוֹם לְמִקּוֹמוֹת הַרְחֹקִים
 מִהִקְדָּשָׁה מְאֹד עַד שֶׁכִּבְיָכוֹל אֵי אֶפְשָׁר לְמַצֵּא
 שָׁם אֱלֹקוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, כִּי עַל מִקּוֹמוֹת אֵלֹ
 נֶאמַר: "וְכִבוֹדִי לְאַחַר לֹא אֶתֵּן". אֵךְ בְּאַמֶּת גַּם
 הֵם מְקַבְּלִים חַיּוֹת מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ רַק שֶׁחַיּוֹת
 אֱלֹקוֹת אֲשֶׁר שָׁם בְּאֵלֹי הַמִּקּוֹמוֹת הוּא סְתוּם
 וְנֶעְלָם מְאֹד בְּסוּד חָלָל הַפְּנוּי. וְדִיקָא אֵלֹ
 הַמִּקּוֹמוֹת מְקַבְּלִין חַיּוֹת מִבְּחִינָה עֲלִיוֹנָה מְאֹד
 בְּחִינַת הַמֵּאמָר סְתוּם. וְעַל כֵּן עֵקֶר עֲצַתוֹ
 שִׁיחֲפֵשׁ וַיִּבְקֶשׂ אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ גַּם מִשָּׁם, כִּי
 בְּאַמֶּת גַּם שָׁם נֶעְלָם הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ רַק שֶׁאֵי
 אֶפְשָׁר לְמַצְאוֹ שָׁם בְּשׁוּם שֶׁכָּל וְסִבְרָא כִּי אִם
 עַל יְדֵי הַבִּקְשָׁה וְהַחֲפוּשׁ בְּבְחִינַת: "אֵיִה מְקוּם
 כְּבוֹדוֹ". וּמִי שֶׁרוּצָה לְהִכָּנֵס אֶל דְּרָכֵי הִקְדָּשָׁה
 בְּאַמֶּת אֵי אֶפְשָׁר לוֹ לְהִכָּנֵס בְּשִׁלְמוֹת כִּי אִם
 כְּשֶׁמִּנְסִין אוֹתוֹ בְּבְחִינָה זֹאת שָׁנוּפֵל לְמִקּוֹמוֹת
 כְּאֵלֹ. וְכִשְׁמַחֲזִיק אֶת עַצְמוֹ עַל פִּי הַנִּ"ל אִז
 יִזְכֶּה שֶׁתְּהִיָּה הִירִידָה תְּכֵלִית הָעֲלִיָּה כִּמְבֹאָר
 בַּפְּנִים. וְעֵקֶר הַהִתְחַזְּקוֹת הוּא שִׁידַע חֶסֶד
 דַּעַת הָאֲנוּשִׁי שֶׁבְּאַמֶּת אֵין לָנוּ שׁוּם שֶׁכָּל כָּלֵל
 כִּמוֹ שֶׁנֶּאמַר: "כִּי בַעַר אָנֹכִי מֵאִישׁ" וְכוּ' וְאֲנוּ

מחייבים לבטל ולהשליך שכלנו לגמרי רק להאמין בדברי הצדיקי אמת שבאמת יש חיות אלקות אפילו במקומות הרחוקים מאד מאד רק שאי אפשר בשום שכל אנושי למצא שם כבוד אלקותו יתברך מאחר ששם פנוי מאלקותו יתברך בבחינת "וכבודי לאחר לא אתן" רק צריכים שם להפשוט ולבקש "איה מקום כבודו" כנ"ל ורק על ידי זה יעלה בתכלית העליה כנ"ל:

כי עקר חיות וההתחזקות של הרחוקים מאד שנפלו למקומות כאלו שהם מבחינת חלל הפנוי כנ"ל עקר החיות שלהם הוא בבחינת רכיבא. כי אין רואין שם שום אור והוא רק מן הדק והוא נדחה ונתעלם בפני כל הנכנס לשם כדרך דבר הרך שנדחה בפני כל. ושם דיקא זהו עקר ההתחזקות על ידי בבחינת רכיבא הנ"ל שהוא בבחינת "הרפו ודעו כי אנכי אלוהים" וכו', ועל זה אמרו רבותינו זכרונם לברכה: "לעולם יהא אדם רך כקנה ואל יהיה קשה כארו". כי קנה אפילו כל הרוחות שבעולם אין יכולין להזיזו ממקומו,

מְשִׁיבַת אֲמוֹנָה נֶפֶשׁ מַה

דִּיקָא עַל יְדֵי זֶה שֶׁהוּא רַךְ וְנִכְפָּף בְּפָנָי כָּל
וְאֵף עַל פִּי כֵן הוּא חֲזָק וְאֲמִיץ מְאֹד בְּשֶׁרֶשׁוֹ
וְאִין יְכוּלִין הַרוּחֹת לְעַקְרוֹ מִמְּקוֹמוֹ מַה שְּׂאִין
כֵּן אִם הָיָה קָשָׁה כְּאֶרֶז וְכוּ', וְכִמוֹ כֵּן בְּמִקְוֹת
כְּאֵלוֹ שֶׁהֵם בְּחִינַת חֲלָל הַפָּנוּי וְהָרוּחַ סְעָרָה
שֶׁל הַסְטֵרָא אַחֲרָא מִתְגַּבֵּר שָׁם מְאֹד שָׁם
אָסוּר לְהִכָּנֵס בְּקִשְׁיוֹת וְתִירוּצִים כָּלֵל בְּבְחִינַת
"אַל תִּקְשׁוּ לְבַבְכֶם", כִּי שָׁם עִקַּר הַהֲתַחֲזָקוֹת
דִּיקָא עַל יְדֵי שֶׁהוּא רַךְ כְּקִנְיָה וְעַל כָּל
הַשְּׂאֵלוֹת וְהַמְּנִיעוֹת וְהַקִּשְׁיוֹת וְהַבְּלוּלִים הֵן
מִעֲצָמוֹ הֵן מֵאַחֲרֵים עַל כֻּלָּם לֹא יֵשִׁיב דְּבָר
בְּבְחִינַת "וְאֵהִי כְּאִישׁ אֲשֶׁר לֹא שׁוֹמֵעַ וְאִין
בְּפִיו תּוֹכָחוֹת", כִּי הַקִּשְׁיוֹת וְהַבְּלוּלִים
הַבָּאִים מִשָּׁם אֵי אֶפְשָׁר לִישָׁבֵן כִּנ"ל. וְאֵף עַל
פִּי כֵן יִהְיֶה חֲזָק בְּאֲמוֹנָה מְאֹד כְּקִנְיָה הַרַךְ
הַנְּשָׂרֵשׁ בַּמַּיִם שְׂאֵף עַל פִּי שֶׁנִּרְאָה כְּנִכְפָּף
מִפְּנֵי הַרוּחֹת אֵף עַל פִּי כֵן הוּא חֲזָק בְּשֶׁרֶשׁוֹ
מְאֹד. כְּמוֹ כֵּן צָרִיךְ הָאָדָם שִׁיְהִיָּה חֲזָק
בְּאֲמוֹנָתוֹ אֲשֶׁר קִבְּלָנוּ מֵאֲבוֹתֵינוּ וְרַבּוֹתֵינוּ
וְלֹא יִשְׁמַע לְשׁוֹם קִשְׁיָא וּבְלוּלֵי הַבָּאִים
מִמְּקוֹמוֹת כְּאֵלוֹ וְלֹא יֵשִׁיב עֲלֵיהֶם כָּלֵל כְּאֵלוֹ

אֵין בְּפִיו מַעֲנָה עַד שְׁנַדְמָה לָהֶם כְּאֵלוֹ הוּא
נִכְפָּר בְּפִיָּהֶם חֵם וְחִלְיָה:

וּבְאַמֹּת זֶהוּ עֵקֶר הַתְּחִינָתוֹ בְּבַחֲיַת רַךְ
כְּקִנְיָה כַּנִּ"ל כִּי שָׁם בְּמִקְוֹמוֹת כְּאֵלוֹ אִם יִרְצֶה
לְהַכְנִים שָׁם בְּקִשְׁיוֹת וְתִרְוָצִים, אֲזִי יִשְׁאֵר
בַּחֲשֵׁךְ לְגַמְרֵי כִּי אֵי אֶפְשָׁר לְיֹשֵׁב הַקִּשְׁיוֹת
וְהַבְּלוּלִים הַבָּאִים מִשָּׁם עַל כֵּן עָרִיכִין שָׁם
לְהִיּוֹת רַךְ בְּחִינַת רַךְ כְּקִנְיָה לְבָלִי לְהִשְׁיב דָּבָר
רַק לְהִיּוֹת חֲזָק בְּשֶׁרֶשׁ גְּדוּלוֹ, הֵינּוּ לְהַתְחַזֵּק
בְּאַמוּנָה שְׁלֵמָה וּלְבַקֵּשׁ וּלְחַפֵּשׂ אֶת הַשָּׁם
יְתִבְרַךְ גַּם מִשָּׁם בְּבַחֲיַת "אֵיִה מְקוֹם כְּבוֹדוֹ"
הַנִּ"ל וְאִזְּ דִּיקָא יִזְכָּה לְתַכְלִית הָעֲלִיָּה כַּנִּ"ל.
וְעֵקֶר תְּקוּן הָעוֹלָם בְּשִׁלְמוֹת שִׁיחָה עַל יְדֵי
מְשִׁיחַ בֶּן יוֹסֵף וּמְשִׁיחַ בֶּן דָּוִד הוּא רַק עַל יְדֵי
בְּחִינַת רַךְ כְּקִנְיָה הַנִּ"ל וְעַל כֵּן נִקְרָא יוֹסֵף
"אֲבִירָךְ" וְדָרְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה: 'אֲב
בְּחִכְמָה וְרַךְ' וְכוּ', הֵינּוּ אֵף עַל פִּי שֶׁהוּא אֲב
בְּחִכְמָה אֵף עַל פִּי כֵּן הוּא רַךְ כְּקִנְיָה, וְכֵן בְּדוֹד
נִאֶמַר: "וְאֲנֹכִי הַיּוֹם רַךְ וּמְשׁוֹחַ מֶלֶךְ". וּבְעֵינַיִן
זֶה שֶׁל בְּחִינַת רְכִיכָא יֵשׁ הַרְבֵּה לְדָבָר אֲבָל
אֵי אֶפְשָׁר לְבָאֵר בְּכַתָּב וְהַמְשַׁכִּיל הַחֶפֶץ

בְּאֵמֶת יִבִּין מִדַּעְתּוֹ אֵיךְ צָרִיכִים לְהִזוֹת רַךְ
 בְּקִנְיָה וְאֵף עַל פִּי כֵן יִהְיֶה חֶזֶק בְּשֶׁרְשׁוֹ מְאֹד
 וְאִדְרָבָא עַל יְדֵי הַרְבּוֹת עַל יְדֵי זֶה עֶקֶר חֶזֶקוֹ
 וְתִקְפוֹ לְנִצָּח: (אֹת מֵב)

הָעֶקֶר הוּא אֲמוּנָה שֶׁהוּא בְּחִינַת שֵׁשֶׁת, כִּי
 כָּל זְמַן שֵׁשׁ לוֹ אֲמוּנָה, בְּיָדָי יָשׁוּב אֶל הַשֵּׁם
 יִתְבָּרַךְ בְּאֵמֶת, וְעַל כֵּן צָרִיךְ הָאָדָם לְחִזֵּק אֶת
 עֲצָמוֹ עַל יְדֵי זֶה בְּעֲצָמוֹ דְּהֵינּוּ עַל יְדֵי מַה
 שֶׁהַבַּעַל דָּבָר וְהַסְטָרָא אַחֲרָא רוֹצֵה לְהַפְּיִלוֹ
 חֵם וְחִלְיָה, עַל יְדֵי זֶה בְּעֲצָמוֹ יִחֲזֵק אֶת עֲצָמוֹ,
 כִּי הַבַּעַל דָּבָר מִתְנַפֵּל בְּנִפְשׁוֹ לְהַפְּיִלוֹ בְּכָל
 עֵת מִחֲמַת שְׂמֵכָנִים בְּלִבּוֹ שֶׁפָּנִים וְקִלְקֵל כָּל
 כֶּךָ עַד שְׂאֵי אֶפְשָׁר לוֹ עוֹד לָשׁוּב וּלְתַקֵּן
 עֲבֵרוֹת וּפְגָמִים כָּאֵלוֹ, בְּפֶרֶט כְּפִי מַה שֵׁשׁ
 אֲנָשִׁים שֶׁבְּאֵמֶת קִלְקְלוּ הַרְבֵּה מְאֹד כְּמוֹ שֶׁהֵם
 יוֹדְעִים בְּעֲצָמָם שֶׁעָבְרוּ עֲבֵרוֹת רַבּוֹת גְּדוּלוֹת
 וְחֲמוּרוֹת יָמִים וְשָׁנִים הַרְבֵּה רַחֲמָנָא לְעָלָן.
 וַיֵּשׁ שֶׁכָּבֵר הִתְחִילוּ כַּמָּה פְּעָמִים בְּתִשׁוּבָה
 וּבְעִבּוּדַת הַשֵּׁם וְאַחַר כֵּךְ נִפְּלוּ כְּמוֹ שֶׁנִּפְּלוּ כָּל
 אֶחָד וְאֶחָד כְּפִי נִפְּלָתוֹ רַחֲמָנָא לְעָלָן, וְעַל כֵּן

מכנים הבעל דבר בלבם בכל פעם שכבר
אפס תקותם לפי עצם הפגמים האלה, אבל
באמת בזה בעצמו יכול האדם להחיות ולחזק
את עצמו, כי מאחר שידע ומאמין עדין
שעברה היא פגם גדול שעל ידה פוגמים בכל
העולמות עליונים אם כן יש לו אמונה עדין
ומאחר שיש לו אמונה עדין בודאי יש לו
תקנה בלי ספק, כי מאחר שהוא מאמין
שיכולין לקלקל בודאי יכולין לתקן גם כן.
כי זה ידוע שהאפיקורסים והמחקרים אינם
מאמינים בכלל שמקלקלים על ידי עברה
בעולמות עליונים שמזה נמשך מה שנותנים
טעמים של הבל ושקר למצוות ועברות של
תורה. אבל אנחנו עם קדוש שאנו מאמינים
שהעברה חס ושלום היא פגם גדול מאד
בעולמות עליונים וכו' ומחמת זה רוצה הבעל
דבר להפילו חס ושלום. והוא אדרבא על ידי
זה בעצמו ראוי לו להחיות את עצמו מאחר
שיש לו אמונה עדין. כי עקר כונת הבעל דבר
הוא שרוצה להפיל אותו כל כך עד שיפיל
אותו לכפירות גמורות חס ושלום שיאמר

"לִית דִּין וְלִית דִּין", וְכִמוּ שְׁאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה: "הַיּוֹם אוֹמֵר לוֹ עֲשֵׂה כָךְ וְכוּ' עַד שְׁאוֹמֵר לָךְ וְעוֹבֵד עֲבוּדָה זָרָה", וְכִמוּ שְׁאֲנוּ רוֹאִים בְּכָל דּוֹר כַּמָּה וְכַמָּה שְׁבָאוּ לָמָּה שְׁבָאוּ רַחֲמָנָא לְעַלְן עַל יְדֵי נְפִילוֹת וְחֲלִישוֹת הַדַּעַת כְּאֵלוֹ שְׁהַכְּנִים בָּהֶם הַבַּעַל דְּדָבָר.

עַל-כֵּן צָרִיךְ הָאָדָם לְהִשְׁכִּיל עַל דְּרָכָיו וְלַחֹם עַל חַיּוֹ וְלַחֲזִק אֶת עַצְמוֹ בְּכָל עֵת בְּכָל מָה שְׁיֻכַּל יִהְיֶה אִיךְ שְׂיִהְיֶה. וְעַל יְדֵי זֶה בְּעַצְמוֹ יַחֲזִק אֶת עַצְמוֹ עַל יְדֵי שְׂיִישׁ לוֹ אֲמוּנָה עֲדִין שְׁפוּגְמִין הַרְבֵּה עַל יְדֵי עֲבֵרוֹת כַּנִּ"ל. כִּי כָּל זְמַן שְׂיִישׁ לוֹ אֲמוּנָה יֵשׁ לוֹ תִקְוָה וּבּוֹדָאֵי יְכוּלִין לְתַקֵּן הַכֹּל, כִּי "כָּל מַצּוֹתֶיךָ אֲמוּנָה". כִּי עַקֵּר הַמַּצּוֹת הֵם לָבוֹא עַל יָדָם לְאֲמוּנָה שְׂלֵמָה בְּיַד לְהַכִּיר אֶת מִי שְׁאֲמַר וְהָיָה הָעוֹלָם, וְכָל זְמַן שְׂיִישׁ לְהָאָדָם נִקְדָּה מִהָאֲמוּנָה הַקְּדוּשָׁה יֵשׁ לוֹ תִקְוָה עֲדִין כִּי בּוֹדָאֵי יֵשׁ עֲצוֹת כְּאֵלוֹ שְׁנָם הוּא יְכוּל לְחַזֵּר לְהֵשֵׁם יְתִבְרַךְ בְּנִקְל עַל יְדֵי אֵיזָה נִחַת רוּחַ שְׂיַעֲשֶׂה לְהֵשֵׁם יְתִבְרַךְ בְּמָקוֹם שְׁהוּא, שְׁעַל יְדֵי זֶה יִזְכֶּה לְשׁוֹב אֱלֹו בְּאֶמֶת עַל יְדֵי כַח הַצְּדִיקֵי אֶמֶת עַד

שְׁיָכוֹל לְזָכוֹת לְתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה כָּל כֶּךָ עַד
 שִׁיתְהַפְּכוּ כָּל הָעֲוֹנוֹת לְזָכוֹת כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ
 רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה וְכַנֵּ"ל: (אות מא)

נֶגֶד כָּל הַבְּלוּלִים וְהַתְּאוּזוֹת וְהַמְּחַשְׁבוֹת
 רָעוֹת וְזָרוֹת הָרוֹדְפִים אַחַר הָאָדָם וּמְבַלְבְּלִים
 אוֹתוֹ בְּכָל עֵת וּבְפֶרֶט בְּשַׁעַת הַתְּפִילָה וְהָאָדָם
 יֵשׁ לוֹ יְסוּרִים גְּדוֹלִים מֵהֶם, הָעֶקֶר הוּא בְּחִינַת
 אֲרִיכַת אַפִּים שֶׁהוּא בְּחִינַת אֱמוּנָה כְּמִבְּאֵר
 בְּפָנִים הֵינּוּ שְׂיֵהִיָּה לוֹ אֱמוּנָה שְׁלֵמָה בְּהַשֵּׁם
 יִתְבָּרַךְ וּבְהַצְדִּיקִים וּכְשָׂרִים אֲמֵתִיִּם וַיִּתְחַזַּק
 בְּעִבּוּדָתוֹ וְלֹא יִפֹּל מִשׁוֹם דָּבָר וְלֹא יִכְפֹּת לָהּ
 וְלֹא תִקְצֹר רוּחוֹ מִשׁוֹם בְּלוּל וְחֲלִישׁוֹת
 הַדַּעַת מֵה שֶׁהַבַּעַל דָּבָר רוֹצֵה לְהַכְנִים בְּדַעַתוֹ
 כְּאִלּוּ אָפֶס תִּקְוָה חֵם וְחֲלִילָהּ. כִּי צָרִיךְ לְבָלִי
 לְהִסְתַּכֵּל עַל זֶה כָּלֹל רַק לְהִתְחַזֵּק מְאֹד כִּי אֵין
 שׁוֹם יֵאוּשׁ בְּעוֹלָם כָּלֹל. וְאֵיךְ שֶׁהוּא אָף עַל פִּי
 שֶׁכָּבַר נֶפֶל נִפְּלָה זֹאת בְּעֶצְמוֹ כִּמְהַ פְּעָמִים
 בְּלִי שְׁעוֹר אָף עַל פִּי כֵּן אֵין יֵאוּשׁ בְּעוֹלָם כָּלֹל
 וְצָרִיךְ לְהִתְחַזֵּק וּלְהִתְחַיֵּל בְּכָל פַּעַם מִחֲדָשׁ
 וְאֵל יִפֹּל לְזִקְנָה דְּסִטְרָא אַחֲרָא כָּלֹל כִּי כָּל

הַנְּפִילוֹת שֶׁבְּעוֹלָם הֵם מִבְּחִינַת זְקֵנָה דְּסִטְרָא
 אַחֲרָא, שְׁנֵדְמָה בְּעֵינָיו שֶׁכָּבַר נִזְקֵן בְּחִטָּאֵיו
 וּבְמַעֲשָׂיו שֶׁרָגִיל בָּהֶם עַד שֶׁאֵי אֶפְשָׁר לוֹ
 לְיֵצֵאת מֵהֶם בְּשׁוּם אֶפֶן חַס וְחֲלִילָה. וּבְאַמַּת
 הוּא צָרִיךְ לִידַע וּלְהֶאֱמִין שֶׁבְּכָל יוֹם וּבְכָל עֵת
 וּבְכָל שָׁעָה יֵשׁ כַּח בְּהָאָדָם לְהִתְחַדֵּשׁ וּלְהִיּוֹת
 נִבְעָשָׂה בְּרִיָּה חֲדָשָׁה מִמָּשׁ כִּי הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ
 עוֹשֶׂה חֲדָשׁוֹת בְּכָל יוֹם וְאִין שָׁעָה דּוּמָה
 לְחֻבְרָתָהּ. עַל כֵּן צָרִיךְ לְהִתְחַזֵּק וּלְהִתְחַיֵּל
 בְּכָל פַּעַם מִחֲדָשׁ וּלְפַעֲמִים גַּם בְּיוֹם אֶחָד
 צָרִיכִין לְהִתְחַיֵּל כַּמָּה פְּעָמִים וְאֶפְיִלוּ אִם יִהְיֶה
 כָּךְ זְמַן אָרֶךְ יִהְיֶה אֵיךְ שִׁיְהִיָּה צָרִיךְ לְהִזְכִּיר
 אֶת עֲצֻמוֹ בְּה' יִתְבָּרֵךְ בְּכָל עֵת וּבְכָל שָׁעָה
 וּלְשַׁכַּח לְגַמְרֵי כָּל מָה שֶׁעָבַר עַד הַנָּה
 וּלְהִתְחַיֵּל מֵעַתָּה מִחֲדָשׁ מִמָּשׁ כָּל מָה שִׁיּוּכָל
 וְאֵל יִסְתַּכַּל עַל שׁוּם בְּלָבוּל וְחֲלִישׁוֹת הַדַּעַת
 בְּכָל.

כִּי ה' יִתְבָּרֵךְ מְלֵא רַחֲמִים בְּכָל עֵת וְ"חֲסִדֵּי
 ה' לֹא תִמְנּוּ וְלֹא כָלוּ רַחֲמָיו" (אֹת ו)

תִּצַּיֵּר לְפָנֶיךָ אוֹתוֹת אֱמוּנָה, וּבִזָּה לֹא יָבוֹא
עָלֶיךָ שׁוֹם בּוֹשָׁה: (מדות, בושה אות ט)

עַל יְדֵי אֱמוּנָה יָבֹא לְבַטָּחוֹן: (מדות, בטחון אות ד)

כִּשְׁעוֹשֵׂה אָדָם אֵיזָהוּ דָּבָר בְּאֱמוּנָה וְנִכְשָׁל
בְּאֵיזָה מִכְשׁוֹל, יִבְטַח שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
יִצִּילוֹ, וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הַזְּמִין לוֹ אֶת
הַמִּכְשׁוֹל, כִּי יִשְׁעֶשֶׂה דָּרֶךְ כְּבוֹשָׁה לְבָנָיו
בְּזֹאת הַמִּכְשׁוֹל שֶׁיִּנְצְלוּ מִכֶּנֶס: (מדות, בטחון ח"ב אות א)

עַל יְדֵי אֱמוּנָה יִהְיֶה לְךָ כֹּחַ לְשַׁבֵּר אֶת עֲצָמֶךָ
מִגִּבְּאוֹה וְתִמְשַׁל עַל מַדַּת גִּבְּאוֹה: (מדות, גאוה אות כז)

כִּי שִׁישׁ לוֹ אֱמוּנָה, זוֹכֶה אַחֵר כָּךְ לַעֲבֹד אֶת
הַשֵּׁם בְּדַעַת גְּדוֹל: (מדות, דעת אות יז)

כִּי שִׁישׁ לוֹ אֱמוּנָה, הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מִיָּגֵן
עָלָיו, שֶׁלֹּא יָבוֹא לְיָדֵי הַרְהוּר, וְאֵזִיל לְהַהוּא
עֲלֵמָא בְּלֹא חֲטָא, וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְסַיֵּעַ
לוֹ: (מדות, הרהורים אות נד)

עַל יְדֵי וְדוּי דְבָרִים גּוֹרְמִים שֶׁהַקְדוּשׁ בָּרוּךְ
הוּא מְזַמֵּן מְלִמְדֵי תִינוּקוֹת שְׁלוּמְדִין בְּאֲמוּנָה:
(מדות, ודוי דברים אות א)

עַל יְדֵי אֲמוּנָה נְתִישָׁב הַדַּעַת: (מדות, דעת ח"ב יא)

עַל יְדֵי תוֹרָה בָּא לְאֲמוּנָה, וְעַל יְדֵי אֲמוּנָה
בָּא לְקְדוּשׁ הַשֵּׁם: (מדות, למוד ח"ב אות יד)

אֲמוּנָה הוּא טוֹב לְפַרְנְסָה: (מדות, ממון אות פג).

עַל יְדֵי אֲמוּנָה נְתַרְבֶּה פַּרְנְסָה: (מדות, ממון אות כח)

כִּי שֵׁשׁ לוֹ אֲמוּנָה, אֵינוֹ יֵרָא מֵאוֹיְבָיִם: (מדות,
מריבה אות נד)

עַל יְדֵי מִשָּׂא וּמִתָּן בְּאֲמוּנָה נְתַבְטְלִים
הַקְּלָלוֹת: (מדות, קללה ח"ב אות ו)

עַל יְדֵי אֲמוּנָה שְׁלֵמָה תָּבוֹא לְמִדְרָגָה,
שֶׁתְּתַאֲוֶה בְּגוֹף וְנִפְשׁ לְעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ:
(מדות, שמחה אות יט)

אמונה

א. צריך להאמין בהשם יתברך בדרך אמונה ולא בדרך מופת:

ב. על ידי ענווה תזכה לאמונה:

ג. בראותך שנוי מעשה אל תאמר מקרה הוא, אלא תאמין, כי זה השגחת השם יתברך:

ד. יש דברים, שהם מביאים הזק גדול לעולם. והדבר קשה: למה נבראו? תדע, שבודאי יש בהם צד אחד לטובה:

ה. מי שיש לו הנאה מדבור של אפיקורוס, אפילו שאינו מדברי אפיקורסות, על ידי זה בא להרהורי עבודה זרה:

ו. על ידי אמונה האדם חביב להשם יתברך באשה לבעלה:

ז. מי שאינו מכין את לבו, אינו יכול לבוא לאמונה:

ח. מי שנאבד לו איזהו דבר, בידוע שנפל מאמונתו:

ט. מי שנאבד אמונתו ממנו, ילך על קברי ישראל ויספר החסדים, שעשה לו הקדוש ברוך הוא:

- י. אֲמוֹנָה תּוֹלָה בְּפֶה שֶׁל אָדָם:
יא. עַל יְדֵי הַלְמוּד נִשְׁבְּרִים כָּל הַכְּפִירוֹת:
יב. עַל יְדֵי אֲמוֹנָה נִתְבָּרַךְ:
יג. עַל יְדֵי רַבּוּי אֲכִילָה נוֹפְלִים מֵאֲמוֹנָה:
יד. כְּשֶׁתִּסְתַּכֵּל בַּשָּׁמַיִם, כְּשֶׁהֵם זִכִּים וּבְהִירִים,
תִּזְכֶּה לְאֲמוֹנַת חֲכָמִים:
טו. כְּשֶׁנוֹפֵל אִיזָה קִשְׁיָא עַל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אִזִּי
תִּשְׁתַּק. וְעַל יְדֵי הַשְׁתִּיקָה מִחֲשִׁבוֹתֶיךָ בְּעֵצָמָם
יִשִּׁיבוּ לְךָ תִּירוֹץ עַל קִשְׁיוֹתֶיךָ:
טז. כְּשֶׁמְחַרְפִּין אוֹתְךָ וְאֶתָּה שׁוֹתֵק, תִּזְכֶּה
לְהִבִּין תִּירוֹץ עַל קִשְׁיוֹתֶיךָ, וְתִזְכֶּה לְרוּחַ בִּינָה:
יז. כְּשִׁישׁ לְאָדָם מִתְנַגְּדִים לוֹמְדִים וְעֹשִׂירִים
גְּדוֹלִים, דַּע, שְׂזָה גַּעֲשָׂה, מִחֲמַת שֶׁנִּפְּל כַּמָּה
בְּעַמִּים מֵאֲמוֹנָה:
יח. אֲמוֹנָה חָשׁוּב בְּצַדִּיקָה:
יט. עַל יְדֵי אֲמוֹנָה נִתְחַכֵּם:
כ. מִתְחַלָּה צָרִיךְ לְהֶאֱמִין בְּהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְאַחַר
כֵּן יִזְכֶּה לְהִבִּין אוֹתוֹ בַּשֵּׁכֶל:
כא. זְוֹנָא דְקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עַל יְדֵי נְשִׁמוֹת
יִשְׂרָאֵל:
כב. הַפֶּשַׁע שֶׁל אָדָם מִכְּנִים כְּפִירָה לְאָדָם:

כג. כְּשֵׁנוּפֵל מֵאֲמוּנָתוֹ יִבְכֶּה:

כד. אֲמוּנָה בָּא עַל יְדֵי שְׁתִּיקָה:

כה. עַל יְדֵי קִנְיָאָה אָדָם נוֹפֵל מֵאֲמוּנָתוֹ:

כו. מִי שֶׁאֵין לוֹ אֲמוּנָה, בְּיָדוּעַ שְׂמוּלָלוֹל בְּדַבְרֵי תוֹרָה:

כז. מִי שֶׁמְנַקֵּה בְּכָל עֵת יָדָיו, עַל יְדֵי זֶה מְזַכֵּה אֶת לְבוֹ:

כח. כְּשֶׁאָדָם נוֹפֵל מֵאֲמוּנָה, יֵדַע שֶׁדָּנִין אוֹתוֹ לְמַעַלָּה:

כט. כְּשֵׁנוּפֵל מֵאֲמוּנָתוֹ בָּא לְיַדֵּי קָרִי וְלִיְדֵי הַרְהוּרֵי אִשָּׁה וְלִיְדֵי הַרְהוּרֵי עֲבוּדָה זָרָה:

ל. אֲמוּנָה בָּא עַל יְדֵי צַדִּיקָה:

לא. עַל יְדֵי אֲמוּנָה יָכוֹל לְהַבִּין אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ:

לב. עַל יְדֵי אֲמוּנָה יָכוֹל לָבוֹא לְבִטְחוֹן:

לג. עַל יְדֵי אֲמוּנָה הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יִסְלַח לָךְ עַל עוֹנוֹתֶיךָ:

לד. לְפַעֲמִים הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שׁוֹלַח צֵעַר לְאָדָם וּמַכֵּה אוֹתוֹ וְאֵין מִפִּיל אוֹתוֹ לְחֵלְשָׁה,

אֵין זֶה כִּי אִם בְּשִׁבִיל אֲמוּנָה:

לה. עַל יְדֵי שְׁבוּעַת שֶׁקָּר נוֹפֵל מֵאֲמוּנָה:

לו. מי שאין לו אמונה, אינו מקבל מוסר:
 לו. מי שאין מאמין בדברי הצדיק, לסוף, שאין
 נהנה מהדבר, אף על פי שהוא רואה:
 לח. מי שאין לו אמונה בודאי חקות הקדוש
 ברוך הוא אצלו נמאס:
 לט. משיח יבוא בפתע פתאום, ועל ידי זה
 ימחמת שמחה יפחדו ישראל:
 מ. כשיבוא משיח, אזי כל השרים של מעלה
 ושל מטה יחלו, אבל עכשו, כשיש עליה
 לאיזה שר, אזי ישראל הם חולים:
 מא. לעתיד לבוא כל אחד הזעיר מחברו
 בשנים, יהיה יותר למעלה:
 מב. לא תרבה ירושלים אלא בשביל שחלו
 את השבת, ובטלו קריאת שמע שחרית
 וערבית, ובטלו תינוקות של בית רבן, ולא
 היה להם בשבת פנים זה מזה, והשוו קטן
 וגדול. גם לא הוכיחו זה את זה. גם בזו
 תלמידי חכמים. גם פסקו ממנה אנשי אמונה:
 מג. אין ירושלים נפדית אלא בצדקה:
 מד. מלחמה אתחלתא הנאלה היא:
 מה. מי שמגדל חזירים, הוא מעכב את הנאלה:

מו. לא יבנה ירושלים, עד שיהיה שלום בין ישראל:

מו. מה שישאל הולכים בגלות מאמה לאמה, הוא סימן שיבוא משיח:

מח. כשצמות מתרפין אותנו ביותר, זה סימן על משיח:

מט. אין בית המקדש נבנה, עד שיכלה גאווה:

נ. על ידי אחדות שיהיה בישראל יבוא משיח:

נא. משיח יבוא בשנת ברכה:

נב. אין משיח בא, עד שיכלו כל הנשמות שבגוף:

נג. המשיח בתו לתלמיד חכם, והמהנהו מנכסיו, והעושה פרקמטיא לתלמיד חכם, זוכה לתחית המתים:

נד. מרוח פיו של השקרן נעשה יצר הרע, וכשיבוא משיח אזי לא יהיה שקר, בשביל זה לא יהיה יצר הרע בעולם:

נה. מי שהוא איש אמת, הוא יכול להכיר באחר אם אחר דובר אמת אם לאו:

נו. השקר, לא יסכימו עליו רבים:

נז. הקדוש ברוך הוא שונא לזה האיש, המדבר אחד בפיה ואחד בלב:

נח. עשיר מכהש, אין הדעת סובלו, וגם הוא נבזה בעיני עצמו:

נט. תקון לפה, שיתן צדקה:

ס. על ידי האמת העולם נשמר מכל הזקות:

סא. על ידי חנפה בא לשקר:

סב. מי שנותרו צדקה, שכרו שיזכה לאמת:

סג. על ידי שקר בודאי תשנא הענוים:

סד. אדם נכר על ידי משרתיו, אם הוא אוהב שקר אם לאו:

סה. כשאין אמת אין חסד:

סו. כשיש לך שקר, אזי כשהקדוש ברוך הוא רוצה לעשות לך איזה ישועה, אזי השקר

מגלה עוונותיך, כדי שלא יושיע לך:

סז. על ידי אמת הקדוש ברוך הוא פודה אותך מכל הצרות:

סח. טוב לאדם שימות, משיתיה ויהיה שקרן בעיני בני אדם:

חלק שני

א. לפעמים אדם בא לאיזהו מקום ויש לו צער בזה המקום, ידע, שזה המקום היו בו אבותיו ונפל להם איזה כפירה, או בניו יבואו במקום הזה לאיזה כפירה, ועל ידי זה הוא סובל עכשו צער במקום הזה:

ב. על ידי הנפה בא לידי כפירה:

ג. אין הקדוש ברוך הוא עושה מופתים אלא לזה, שהוא מאמין בשני עולמות:

ד. על ידי אמונה נתבטלין הגזרות, שאמות גוזרין עלינו:

ה. דע, שיש לכל עשב ועשב כח מיוחד לרפאות איזהו חולאת מיוחדת, וכל זה אינו למי שלא שמר אמונתו ובריתו ולא שמר את עצמו מלעבר על "אל תהי בז לכל אדם". אבל מי שיש לו אמונה בשלמות והוא גם כן שומר הברית ומקיים "אל תהי בז לכל אדם", אין רפואתו תולה בחלקי עשבים המיוחדים לחולאתו, אלא נתרפא בכל מאכל וכל משקה בבחינת "וברך את לחמך וכו", ואין

צָרִיךְ לְהִמָּתִין, עַד שִׁיתְרַמוּ לוֹ עֲשָׂבִים
הַמִּיחָדִים לְרַפָּאוֹתָיו:

ו. עֵקֶר הַיְשׁוּעָה הַבָּאָה, אֵינָה אֵלָא עַל יְדֵי
אַמוּנָה, וּמִדַּת אַמוּנָה הִיא לְפִי מְנַהֲיֵי הַדּוֹר:

ז. כְּשֶׁהוֹלֵךְ מֵרַב לְרַב, אָז צָרִיךְ לְחַזֵּק אַמוּנָתוֹ
בְּאַחֲדוֹת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, כִּי הַלְמוּד מֵהַרְבֵּה
מִלְמָדִים מְזִיק לְאַמוּנַת הַיְחוּד. וְכֵן הָרַב שִׁישׁ
לוֹ אַמוּנַת הַיְחוּד, הוּא יָכוֹל לְהֵאִיר לְכָל
תַּלְמִיד וְתַלְמִיד לְפִי כַחוֹ, וְכָל תַּלְמִיד אֵינוֹ
שׁוֹמֵעַ אֵלָא מֵה שֶׁצָּרִיךְ לוֹ וְלֹא יוֹתֵר:

ח. הַנְּחָמָה בָּא עַל יְדֵי אַמוּנָה:

ט. עַל יְדֵי מַעוֹט אַמוּנָה נִתְרַבּוּ הַזְּבוּבִים
בְּעוֹלָם:

י. מִי שֶׁשׁוֹמֵר אֶת עַצְמוֹ מִלְעֵבֵר עַל "לֹא
תַחֲמַד", עַל יְדֵי זֶה נִצּוֹל מִכַּעַס וְגִבּוֹה וּמַחְסָרוֹן
אַמוּנָה הַבָּאָה עַל יְדֵי כַעַס וְגִבּוֹה:

יא. עַל יְדֵי שִׂאִין מוֹדִיעִין אֱלֻקוֹתוֹ לְאַמוּנַת
הָעוֹלָם, עַל יְדֵי זֶה אַמוּנַת הָעוֹלָם מְסִיתִין
וּמְדִיחִין אֶת יִשְׂרָאֵל לִילֵךְ בְּחֻכְמוֹת חֵיצוֹנִיּוֹת:

יב. עַל יְדֵי קְלָקוּל אַמוּנָה נִתְעוֹרְרִין דִּינָיִם, וְעַל
יְדֵי הִרְהוּרֵי עֲבוּדָה זָרָה נִתְעוֹרְרִין דִּינָיִם דִּינָיִם,

הִינוּ שְׂדָנִים אֶת הַדִּינִים שְׂנֵדוֹן כְּבָר, אִם נְדוֹן
כָּרְאוּי בְּלִי וְתָרְנוֹת:
יג. שְׂכּוֹל בָּנִים בָּא, חֵם וְשָׁלוֹם, עַל מִי שְׂמִפִּיל
אֶת חֲבֵרוֹ מֵאֲמוּנָה:
יד. אִשָּׁה הִזְהִירָה בְּחֻלָּה, בְּנִיָּה בְּעֵלֵי אֲמוּנָה:
טו. עַל יְדֵי אֲמוּנָה נִתְיָשֵׁב הַדַּעַת:
טז. עַל יְדֵי תוֹרָה בָּא לְאֲמוּנָה, וְעַל יְדֵי אֲמוּנָה
בָּא לְקִדּוּשׁ הַשֵּׁם:
יז. מִי שְׂאִינוֹ יִכּוֹל לִישֹׁן, יַעֲלֶה עַל מַחֲשַׁבְתּוֹ
אֲמוּנַת תַּחֲתֵת הַפְּתִים:
יח. קִטְנֵי אֲמָנָה, קָשָׁה לָהֶם לְהַשְׁיֵג חֲדוּשֵׁינ
דְּאוּרֵיתָא:

אמונה זה דבר קל, מלה אחת ולא הרבה דברים. זה לא דבר שיכולים להבין, זה דבר רוחני-אמונה, זה תלוי בלב. זה דבר קל-אמונה, לא צריכים לעמל, לחפש, צריכים רק הלב שיתגעגע לטוב, לחזור לטוב, לתורה, לחזור להשם יתברך. חס ושלום פכה בלי אמונה הוא בלי חיות, בלי הכל, בלי נשמה. העקר הוא האמונה.

אנו צריכים להתחזק מאד לזכות לאמונה. בלי אמונה אין שמחה אין חיות. צריכים להתגבר בכל הכח להתחזק באמונה, זה העקר התקון והעקר הנאלה שלנו, העקר הוא האמונה!

העקר הוא האמונה בהשם ובמשה עבדו, זה העקר. האמת, האמונה. אין אמונה בלי אמת, ואין אמת בלי אמונה.

אתה! מה שיש לנו, יש לנו אבא רחמני כזה שאוהב אותנו כל כך. השם יתברך אוהב אותנו, מחיה אותנו ואומר לנו: בואו, בואו, בואו. בואו אלי ויהיה טוב

ישראל סבא, העקר הוא האמונה

רבונו של עולם, רבונו של עולם, הן לנו
 אמונה שלמה, בטל מעלינו כל מיני כפירות
 ובלבולי אמונה, בטל מעלינו כל גזרות
 קשות. רחם עלינו ברחמים רבים ברחמים
 פשוטים, שאין בהם תערובת דין כלל, באפן
 שנזכה מהרה מהרה לשוב בתשובה שלמה
 לפניך באמת. רחם רחם, חמל חמל, בעת
 צרה הזאת כי רע ומר מאד, רע ומר, רע ומר,
 רע ומר כי נגע עד הנפש ולא די לנו במרירות
 נפשנו, באשר יודע כל אחד בנפשו את נגעי
 לבבו ומכאוביו, אשר "כשל כח הסבל", אף
 גם אנו רואים מרחוק צרות ישראל בלי
 שעור, והעקר צרות נפשות ישראל, אשר
 הפילוסופים והכופרים הרשעים הארורים
 רוצים להתפשט חס ושלום, באשר נגלה
 לפניך, ונתוסף לזה עצם הצרה מרבו
 המחלקת שבין עמך ישראל הכשרים, אשר
 נתרבה קטגוריא בין התלמידי חכמים ובין
 כל הגלויים אליהם, "וליצא ולבא אין שלום":
 רבונו של עולם, אתה לבד יודע שבכח
 ההמתקה והפדיון הנאמר בהתורה הזאת

לקוטי אמונה תפלות סה

שַׁמְמֵתִיךָ הַדִּין שֶׁל כָּל הָעֲשָׂרִים וְאַרְבַּע בְּתֵי
דִינִים, אֲשֶׁר הַצְּדִיקִים הַגְּדוֹלִים הָאֱמֵתִיִּים
יֹודְעִים סוּד זֶה הַפְּדִיּוֹן הַנִּפְלָא, עַל בּוֹרִיו,
וְלִמְעָלָה לְמְעָלָה בְּכַח זֶה יֵשׁ לָנוּ תְּקוּהָ עֲדִין
לְצַפּוֹת לִישׁוּעָה וְלְכָל טוֹב, אַף גַּם לְקָרֵב
נִפְשׁוֹת אֱלֹהֵיךָ תִּתְּבַרְךָ, לְהַכְנִיסָם בְּאֱמוּנָה
הַקְּדוּשָׁה, עֵתָה גַּם עֵתָה. עַל כֵּן עֲדִין אֲנִי עוֹמֵד
וּמִתְפַּלֵּל לְפָנֶיךָ וּמִתְחַנֵּן וּמִתְחַבֵּט מוּל רַחֲמֶיךָ
וְחֶסְדֶיךָ, וּמְצַפֶּה לִישׁוּעָתְךָ בְּכָל עֵת וְרַגַע,
כְּעֵין עֶבֶד אֶל אֲדוֹנָיו וּכְעֵין הַבֵּן אֶל אָבִיו, "עַד
יִשְׁקִיף וַיֵּרָא יְהוָה מִשָּׁמַיִם" וַיַּחֲסֵם וַיִּרְחַם עָלַי
וְעַל כָּל הַתְּלוּיִים בִּי וְעַל בְּנֵי וַיּוֹצֵאֵי חֲלָצֵי וְעַל
כָּל יִשְׂרָאֵל, וַיּוֹשִׁיעֵנו מִהֲרָה וַיִּמְתִּיךְ וַיְבַטֵּל
מֵעֲלֵינוּ כָּל הַדִּינִים שֶׁבָּעוֹלָם, וַיַּפְּדֵנוּ וַיַּצִּילֵנוּ
מִכָּל הַצָּרוֹת וּמִכָּל הַיְסוּרִין שֶׁבָּעוֹלָם, וַיְבַטֵּל
כָּל הַכְּפִירוֹת וְכָל בְּלָבוּלֵי אֱמוּנָה מֵעֲלֵינוּ
וּמִכָּל יִשְׂרָאֵל וּמִכָּל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ, וַיַּחֲזִקֵנוּ
וַיַּחֲיֵינוּ וַיְקַיֵּמֵנוּ בְּאֱמוּנָתוֹ הַקְּדוּשָׁה תָּמִיד.
וַיִּסְבֵּב סְבוֹת לְטוֹבָה, בְּאִפְּן שְׁנֹזֶכֶה לְשׁוֹב
אֱלֹהֵי יִתְבָּרְךָ, בְּאֱמֵת וּבְתֵם לִבָּב, חֵישׁ קָל
מִהֲרָה, וְלֹא נָסוּר מֵרְצוֹנוֹ עוֹד יָמִין וּשְׂמָאל

וַיִּקְרָא בִּי מִקְרָא שְׂכָתוֹב, "פְּדָה נַפְשׁוֹ מֵעֵבֶר
 בַּשָּׁחַת וַחַיְתוֹ בְּאוֹר תְּרָאָה. פְּדַנִּי מֵעֲשָׂק אָדָם
 וְאַשְׁמְרָה פְּקוּדֵיךָ. בְּיָדְךָ אֲפַקִּיד רוּחִי פְּדִיתָה
 אוֹתִי יְהוָה אֵל אֱמֶת. וְאַנִּי בְּתַמִּי אֵלֶיךָ פְּדַנִּי
 וַחֲנֻנִי. קִרְבָּה אֵל נַפְשִׁי גְּאֻלָּה לְמַעַן אוֹיְבֵי
 פְּדַנִּי כִּי עִם יְהוָה הַחֶסֶד וְהַרְבֵּה עֲמוּ פְדוּת.
 וְהוּא יִפְדֶּה אֶת יִשְׂרָאֵל מִכָּל עֲוֹנוֹתָיו. קוּמָה
 עֲזַרְתָּה לָּנוּ וּפְדַנּוּ לְמַעַן חֶסֶדְךָ. פְּדֵה אֱלֹהִים
 אֶת יִשְׂרָאֵל מִכָּל צָרוֹתָיו. וְאַנִּי תִפְלְתִי לְךָ
 יְהוָה עֵת רְצוֹן אֱלֹהִים בְּרַב חֶסֶדְךָ עֲנֵנִי בְּאֱמֶת
 יִשְׁעֶךָ: (ח"א קד)

"תְּהַלֵּל יְהוָה יְדַבֵּר פִּי וַיְבָרֶךְ כָּל בֶּשָׂר שֵׁם
 קְדֹשׁוֹ לְעוֹלָם וָעֶד. יִמְלֵא פִי תְהַלְתֶּךָ כָּל הַיּוֹם
 תִּפְאַרְתֶּךָ, חֶסֶדִי יְהוָה עוֹלָם אֲשִׁירָה לְדוֹר
 וָדוֹר אֹדִיעַ אֱמוּנָתְךָ בְּפִי". רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם,
 רַחֵם עָלַי וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל, וְזַכְּנִי לְהֶאֱמִין בְּךָ
 בְּאֱמוּנָה שְׁלֵמָה תָּמִיד, וְלֹא יַעֲלֶה עַל לְבִי שׁוֹם
 כְּפִירָה וְסַפֵּק וּבְלִבּוֹל בְּאֱמוּנָתְךָ הַקְדוּשָׁה.
 וְאַהֲיֶה רְגִיל תָּמִיד לֹאמַר הָאֱמוּנָה בְּפִי בְּפִרוּשׁ,
 לְדַבֵּר בְּכָל עֵת בְּפֶה מְלֵא שְׂאֵנִי מֵאֱמִין בְּךָ

יהוה אלהינו שאתה הוא יחיד קדמון בלי
 ראשית בלי תכלית, וברצונך בראת עולמך
 יש מאין המחלט אחר העדר הנמור, ואתה
 מושל בכל ומנהיג ומשגיח בעולמך ברצונך,
 ואתה עתיד לחדש את עולמך, ואתה נתת
 לנו תורתך הקדושה בכתב ובעל פה על ידי
 משה נביאך נאמן ביתך, ועל ידו בחרת בנו
 מכל האמות וקדשתנו במצותיך, ונתת לנו
 נביאים וצדיקים אמתיים ותנאים ואמוראים
 וכל חכמי ישראל הקדושים האמתיים שהיו
 בכל הדורות עד היום הזה. רחם עלינו למען
 שמך וחזקנו ואמצנו באמונתך הקדושה
 תמיד, כי אתה ידעת שכל חיותנו ומנפתנו
 הוא רק האמונה הקדושה שהיא יסוד כל
 התורה בלה כמו שכתוב, "כל מצותיך
 אמונה". וכמו שכתוב "וצדיק באמונתו
 יחיה". והוא יסוד כל העולמות כמו שכתוב,
 "וכל מעשהו באמונה". ובפרט אנכי הפגום
 אשר בעוונותי הרבים קלקלתי כמו
 שקלקלתי, וכל חיותי ותקנותי הוא רק
 האמונה הקדושה:

רַחֵם רַחֵם מְלֵא רַחֲמִים, רַחֵם רַחֵם חוֹשֵׁב
 מִחֲשָׁבוֹת לְבַל יִדַח מִמֶּךָ נְדָח. חוּם וְחַמֵּל עָלַי
 וְזַכֵּנִי לְאַמוּנָה חֲזָקָה כְּזֹאת בְּכֹל עֵת וּרְגַע, עַד
 שְׁאֲזַכֶּה עַל יְדֵי הָאַמוּנָה לָשׁוּב אֵלֶיךָ בְּאַמֶּת
 וּבְלֵב שָׁלֵם. כִּי אַתָּה יוֹדֵעַ גִּדְּל כַּח אַמְתַּת
 אַמוּנָה הַקְּדוּשָׁה שֵׁשׁ לָהּ כַּח לְהוֹצִיא גַם אוֹתִי
 מִכָּל הַמְּקוֹמוֹת וְהָעֲנִינִים שִׁירְדֹתִי לְשֵׁם עַל יְדֵי
 מַעֲשֵׂי הַרְעִים. רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, "הֲלֹא אַתָּה
 תָּשׁוּב תַּחֲיִינוּ וְעַמְּךָ יִשְׂמְחוּ בְּךָ", תֵּן לִי עֲצָה
 שְׁלֵמָה עִתָּה בְּמִקְוֵי בְּאִפְּן שְׁאֲזַכֶּה לְהִתְחִיל
 לָשׁוּב אֵלֶיךָ בְּאַמֶּת, וְלֹא אָשׁוּב עוֹד לְכִסְלָה.
 זַכֵּנִי לְהַחֲיוֹת אֶת עֲצָמֵי עַל יְדֵי הָאַמוּנָה
 הַקְּדוּשָׁה בְּאַמֶּת, בְּאִפְּן שְׁאֲזַכֶּה לְהִתְדַבֵּק בְּךָ
 בְּכֹל עֵת וְלִהְיוֹת סָמוּךְ וְקָרוֹב אֵלֶיךָ תָּמִיד
 בְּכֹל הַמְּקוֹמוֹת וְהַדְּרָגוֹת שֶׁבְּעוֹלָם, כִּי מְלֵא כָּל
 הָאָרֶץ כְּבוֹדְךָ וּבְכֹל מְקוֹמוֹת מְמִשְׁלֶתְךָ וְאַתָּה
 מְחַיֶּה אֶת כָּלֶם, וְאַתָּה מְמַלֵּא כָּל עֲלָמִין וְסוֹבֵב
 כָּל עֲלָמִין וְלִית אֶתְר פָּנּוּי מִמֶּךָ, "אֵל אַמוּנָה
 וְאִין עוֹל צְדִיק וַיִּשֶׁר הוּא:

לקוטי אמונה תפלות סט

אִיוֹם וְנוֹרָא, תֵּן לִי אֲמוּנָה שְׁלֵמָה, תֵּן לִי
אֲמוּנָה חֲזָקָה וְנִכּוֹנָה בְּאַמֶּת, תֵּן לִי אֲמוּנָה
כְּזֹאת שִׁיְהִיָּה לָּהּ כַּח לְהַחֲיוֹת אוֹתִי בְּכָל עֵת
בְּכָל מָה שֶׁעוֹבֵר עָלַי, בְּאִפְּן שְׁאֲזוּכָה תָּמִיד
לְהִתְקָרֵב אֵלַיךָ וּלְהִתְדַבֵּק בְּךָ תָּמִיד בְּכָל
[מְכַל] הַמְּקוֹמוֹת שֶׁבְּעוֹלָם, עַד שְׁאֲזוּכָה חֵישׁ
קָל מְהֵרָה לְתִּשׁוּבָה שְׁלֵמָה בְּאַמֶּת, וּלְתִקּוֹן כָּל
מָה שֶׁקְּלַקְלַתִּי, וְלֹא אֵיעוֹל בְּכִסּוּפֵא קִמְךָ כְּכָל
אֲשֶׁר שְׁאַלְתִּי מֵאַתָּךְ בְּעַל הַרְחָמִים זֶה כַּמָּה
וְכַמָּה:

רְבוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם אֲדוֹנֵי מַלְכֵי וְאֱלֹהֵי, אָבִי
גּוֹאֲלִי וּפּוֹדֵי, צוּר לְבָבִי וְחֶלְקִי. הֲלֹא אַתָּה יוֹדֵעַ
בְּעֲצֻמְךָ עֲצָם רַחֲמֶיךָ וְאַהֲבַתְךָ אֵלַי, וְכַמָּה
נִפְלְאוֹת וְנִסִּים וּטוֹבוֹת בְּלִי שֶׁעוֹר עָשִׂיתָ
עִמָּדִי, וְאֵיךְ תּוֹכַל לְהִתְאַפֵּק כָּל כָּךְ מִלְּעֲזוֹר
וּמִלְּהוֹשִׁיעַ לִי יְשׁוּעָה שְׁלֵמָה לְגִאֲלָנִי גְּאֹלָה
שְׁלֵמָה שְׂאִין אֲחַרֶיךָ גְּלוֹת, שְׁאֲזוּכָה לְשׁוּב
אֵלַיךָ בְּאַמֶּת בְּבַחֲיִנַת תִּשׁוּבָה שֶׁל שִׁבְתָּ, הֲלֹא
אִין דְּבַר נִמְנַע מִמְּךָ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב "הִיפְלֵא
מִיְהוָה דְּבַר". רַחֵם עָלַי מָלֵא רַחֲמִים, וְאַל

תִּשְׁלִיכֵנִי מִן הָאֱמוּנָה לְעוֹלָם, וְאַל תַּעֲשֶׂה עִמִּי
 כַּחֲטָאֵי וְאַל תִּגְמַלְנִי כְּמַפְעָלַי, רַק תַּחֲנֵנִי
 בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים וּבְחֶסְדֶיךָ הַגְּדוֹלִים וּתְחַזְקֵנִי
 וּתְאַמְצֵנִי בְּאֱמוּנָתְךָ הַקְּדוּשָׁה תָּמִיד, וְאַזְכֶּה
 בְּכָל עֵת לְדַבֵּר וּלְהוֹדִיעַ הָאֱמוּנָה בְּפִי עַד
 שְׁאִזְכֶּה לְתַכְלִית שְׁלֵמוֹת הָאֱמוּנָה בְּאֵמֶת
 בְּאִפְן שְׁאִזְכֶּה לָשׁוּב עַל יְדֵי זֶה אֵלֶיךָ בְּאֵמֶת
 בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה כְּרַצוֹנְךָ וּכְרַצוֹן צַדִּיקֶיךָ
 הָאֱמִתִּיִּים, וְזַכֵּנִי לֵיְלֶךְ וּלְהִתְנַהֵג בְּתַמִּימוֹת
 וּבְפְשִׁיטוֹת בְּלִי שׁוֹם חֲכָמוֹת שֶׁל הָעוֹלָם כָּלֵל,
 וְלֹא אֲדַקְדֵּק יוֹתֵר מִדְּאֵי בְּחִמְרוֹת יִתְרוֹת
 שְׂאִינָם כְּרַצוֹנְךָ וְלֹא אֶחְשׁוֹב מִחֲשָׁבוֹת יִתְרוֹת.

רְבוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, רְבוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, שְׂטַחְתִּי
 אֵלֶיךָ כַּפִּי, עֶזֶר עֶזֶר הוֹשִׁיעָה הוֹשִׁיעָה, הוֹשִׁיעֵנִי
 עַל כָּל פָּנִים מֵעֵתָה אַחֲרֵי שְׁלֹא זָכִיתִי לְהוֹשִׁיעַ
 בְּאֵמֶת [בְּשְׁלֵמוֹת] עַד הִנָּה רַחֵם עָלַי מֵעֵתָה
 בַּעַל הַרְחָמִים בַּעַל הַיְשׁוּעוֹת. "אַל תִּשְׁלִיכֵנִי
 מִלְּפָנֶיךָ וְרוּחַ קְדְשְׁךָ אַל תִּקַּח מִמֶּנִּי, אַל
 תִּשְׁלִיכֵנִי לְעֵת זְקָנָה כְּכֹלֹת כַּחֲסִי אֵל תַּעֲזֹבֵנִי."
 עֲזָרְנִי לְמַעַן שְׂמֶךָ, הוֹשִׁיעֵנִי לְמַעַן רַחֲמֶיךָ לְמַעַן

לקוטי אמונה תפלות עא

חֲסִדֶיךָ הַעֲצוּמִים שְׁאִינָם תַּמִּים וְאִינָם כָּלִים
לְעוֹלָם, כְּמוֹ שְׂכֵתוֹב, חֲסִדֵי יְהוָה כִּי לֹא תִמְנֹנֵנוּ
כִּי לֹא כָלוּ רַחֲמָיו. כִּי שָׂחָה לְעֶפֶר נַפְשֵׁנוּ
דְּבַקָה לְאָרֶץ בְּטִינָנוּ. קוּמָה עֲזֹרְתָה לָנוּ וּפְדֵנוּ
לְמַעַן חֲסִדֶיךָ. יְהִיו לְרָצוֹן אִמְרֵי כִּי וְהִגִּיזוֹן לְבִי
לְפָנֶיךָ יְהוָה צוּרֵי וְגוֹאֲלֵי: (ח"ב נא)

וּתְזַכְּנֵי לִישׁוֹן בְּקִדְשָׁה וּבְטַהָרָה גְדוֹלָה,
וּתְרַחֵם עָלַי וְתַעֲזֹרְנֵי וְתַפְתַּח לְנִשְׁמָתִי שְׁעָרֵי
רַחֲמִים וְחֶסֶד. וְתַצְוֶה לְמַלְאָכֶיךָ הַקְּדוֹשִׁים
שִׁינִיחוּ אֶת נִשְׁמָתִי שֶׁתִּכְנַס לְשַׁעְרֵי הַקְּדוֹשָׁה
בְּשַׁעַת שְׁנָתִי, וְתַעֲלֶה וְתִכְנַס נִשְׁמָתִי וְשִׁכְלִי
לְתוֹךְ הָאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה בְּשַׁעַת שְׁנָתִי, וְאִזְכֶּה
לְחִדּוֹשׁ אֶת שִׁכְלִי וְנִשְׁמָתִי בְּתוֹךְ הָאֱמוּנָה
בְּשַׁעַת שְׁנָה, וַיִּקְּרֵם בָּנוּ מִקְרָא שְׂכֵתוֹב,
”חֲדָשִׁים לְבַקְרִים רַבָּה אֱמוּנָתְךָ”. וְאִזְכֶּה
לְקַבֵּל תָּמִיד שִׁכְלִי חֲדָשׁ וְנִשְׁמָתִי חֲדָשָׁה מֵאוֹר
הַפָּנִים עַל יְדֵי הַשְּׁנָה בְּקִדְשָׁה וּבְטַהָרָה: (ח"א לה)

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ,
 שְׁתּוֹלִיכֵנוּ לְשָׁלוֹם וְתִדְרִיכֵנוּ לְשָׁלוֹם וְתַצְעִידֵנוּ לְשָׁלוֹם,
 וְתַגְיַעֵנוּ לְמַחֲזוֹ חֲפָצֵנוּ לְחַיִּים וְלְשִׂמְחָה וְלְשָׁלוֹם (וְאִם
 דַּעְתּוֹ לַחֲזוֹר מִיַּד אֹמֵר וְתַחֲזִירֵנוּ לְשָׁלוֹם) וְתַצִּילֵנוּ מִכָּף
 כָּל אוֹיֵב וְאוֹרֵב וְלִסְטִים וְחַיּוֹת רָעוֹת בַּדָּרֶךְ, וּמִכָּל מִינֵי
 פּוֹרְעָנִיּוֹת הַמְתַּרְגְּשׁוֹת וּבְאוֹת לְעוֹלָם. וְתִשְׁלַח בְּרָכָה
 בְּכָל מַעֲשֵׂה יָדֵינוּ, וְתַתִּינֵנוּ לְחֵן וּלְחֶסֶד וּלְרַחֲמִים בְּעֵינֶיךָ
 וּבְעֵינֵי כָל רוֹאֵינוּ וְתִשְׁמַע קוֹל תַּחֲנוּנֵינוּ. כִּי אֵל שׁוֹמֵעַ
 תְּפִלָּה וְתַחֲנוּן אַתָּה: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ, שׁוֹמֵעַ תְּפִלָּה:

רְבוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם תַּצִּילֵנִי בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים מִסַּכְּנַת
 דַּרְכִּים וְתִשְׁמְרֵנִי וְתַצִּילֵנִי מִכָּל מִינֵי צַעַר וְיִסּוּרִין וְעִבּוֹב
 בַּדָּרֶךְ, וּמִכָּל אוֹרֵב וְאוֹיֵב וּמִסְטִין וְתַהֲיֶיהָ תָּמִיד עִמִּי
 בְּשִׁבְתִּי בְּבֵיתִי, וּבְלִכְתִּי בַּדָּרֶךְ בְּשִׂמְךָ אֵצֶא לַדָּרֶךְ
 לְשָׁלוֹם, וּבְשִׂמְךָ אָעֱבֹר הַדָּרֶךְ בְּשָׁלוֹם, וְאֶשׁוּב לְבֵיתִי
 לְשָׁלוֹם. וְתַצִּילֵנִי מִכָּל מִינֵי הַיּוֹקוֹת וְהַפֶּסֶד בַּדָּרֶךְ
 בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחַגְנִיּוֹת, בְּגוֹף וּנְפֶשׁ וּמְמוֹן וְשִׁמְרַת צִאתֵנוּ
 וּבּוֹאֵנוּ לְחַיִּים טוֹבִים וְלְשָׁלוֹם מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם וְתַזְכֵּנִי
 לְתֵן צְדָקָה קֹדֶם צִאתִי לַדָּרֶךְ, כְּמוֹ שְׂכָתוֹב. "צְדָק לְפָנָיו
 יִהְיֶה וְיִשָּׁם לְדָרֶךְ פְּעָמָיו", וְעַל יָדֵי זֶה תִּכּוֹן לְפָנֵי הַדָּרֶךְ
 וְאַתָּה בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים תִּלְךָ לְפָנֵי לְהַנְחוֹתִי הַדָּרֶךְ אֲשֶׁר
 אֵלַיךְ בָּהּ וְתֹאִיר לְפָנֵי בְּאוֹרֶךָ הַגָּדוֹל וְתַבִּיאֵנִי וְתַגְיַעֵנִי
 לְמַחֲזוֹ חֲפָצֵי לְחַיִּים וְלְשָׁלוֹם כְּרָצוֹנְךָ הַטּוֹב.

וְאוֹמֵר ג' פַּעַמִּים : גַּ נְחַמְ נְחַמְ נְחַמְן מֵאוֹמֵן